

GAZDASÁGI LAPOK

10. szám.

Megjelenik minden vasárnap

1908 Márczius 8

Gazdák figyelmébe!

Schloesing Theofil világhírű francia agrikultur-vegyész által **Marseille**-ben gyártott egyedül álló védekezési szereit a **peronospora, lisztharmat, fenésedés, sárgaság, fűrtrothadás, szőlómolyok, hernyók, burgonya peronosporája és gyűrűs betegsége**, valamint minden más a mező, szőlő és kertgazdaságban előforduló **gomba és rovar-élősdiek ellen**; továbbá G. & V. Moreels, Gand (Belgium) feltárt **Peru-Guano**, a világ legjobb, legolcsóbb és legértékesebb szerves trágyájának egyedüli vezérképviselése a magyar birodalom területére.

Frankl Adolf banküzlete

Budapest, Eötvös-utca 19. (Saját ház.)

Árajánlattal és mindennemű felvilágosítással készségesen szolgálunk.

Tavaszi trágyázáshoz a

Thomassalakiszt

csillag

védjeggyel

helyesen alkalmazva, min-
legolcsóbb foszforsavas mű-
munkákkal és árajánlat-

den növénynek legjobb és
trágyája. — Kivánatra szak-
tal készségesen szolgál

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrásy-ut 49. sz.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérkép elő e.

Óvakodjunk a hamisításoktól Minden zsák ólomzárral és
és figyeljünk a védjegyre! tartalomjelzéssel van ellátva!

Párisi világkiállítás „Grand Prix“ 1900.

Kwizda-féle RESTITUTIONSFLUID

cs. és kir. szab. mosóvíz lovak számára.

Egy üveg ára K 2.80.

Az udvari istállóknak, továbbá a nagyobb katonai és polgári istállóknak több mint 40 év óta használatban, nagyobb strapák előtt és után való erősítésre és erőgyűjtésre, az inak merevségénél stb. képesíti a lovat a legnagyobb munkabíráásra a trainingben.

A Kwizda-féle Restitutionsfluid

csak ezen védjeggyel valódi.

Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten, VI., Király-utca 12. VI., Andrásy-ut 28.

Törlesztéses kölcsönök földbirtokokra

100.000 koronától feljebb, a pénzügyet szakértője által a helyszínen megállapított **valóságos** érték $\frac{2}{3}$ -ig eszközöl a **legkedvezőbb** feltételek mellett az e téren a legjobb eredményeket elért alantit cég. Elsőrendű **ajánlatok** ismert nagybirtokosoktól. Minden kéreztől későbbre megbízható felvilágosítás **díjmentesen** nyújtatik. Előleges megbeszélés végett a cég egyik beltagja kivánatra **saját költségünkön** utazik a kölcsönt felvenni óhajtó birtokos urakhoz. Szükséges okmányok: telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv. Ozim: **FRANKL ADOLF banküzlete Budapest, Eötvös-utca 19. sz. (Eötvös-udvar) saját ház. Telefon 25-40.**

Folyó évi márczius hó 17-én, d. e.

9 órakor **Német-Ladon**, négy szomszéd község bevonásával

hidegvérű lódíjazást

rendezek. — Miután előreláthatólag sok és jó anyag fog bemutatni, venni szándékozók becses figyelmét felhívom erre a napra.

Vasutállomás Lad-Gyöngyös. A díjazás helye közel az állomáshoz. Előzetes megkeresésre kocsis vár az állomáson.

Gróf Hoyos Miksa.

Prima, nyitramegyei, uradalmi

HANNA-ÁRPA

vetési célra, **FLEISCHL SAMU** gabonakereskedő cégnél, Budapest, Szabadság-tér 16., jutányos árban beszerezhető.

ROESSEMANN & KÜHNEMANN

KOPPEL ARTHUR-féle vasutak.

Prága, Bécs.

BUDAPEST,
VI., Váci-ut 113-115.

Zágráb, Berlin.

Gazdasági-, ipar- és erdei vasutak

nyomjelzése, tervezése és építése.

SINEK, hordozható vágányok, **MOZDONYOK** fordító korongok, kocsik,

BÉRBE is adatnak.

Répa vasutak

Használt anyagok állandó raktára.

Pályázatokhoz csak bizonyítványmásolatok csatolandók. Eredeti bizonyítványok elvesztéseért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

KIS HIRDETŐ

Kis hirdetések ára: minden egyes szó 4 fillér, csak oly levelek továbbíthatnak, melyek a szükséges postabélyeggel ellátva küldetnek be.

Alkalmazást keresők.

Uradalmi főtisztnek

ajánlkozik egy minden irányban kitűnően képzett és a legjobb ajánlatokkal rendelkező egyén. Ajánlatok „B. 591.” alatt.

Gazdasági,

intézői, ispáni állást keres azonnali vagy későbbi belépésre okleveles, róm. kath. vallású, 30 éves, gyermekkora óta gazdaságban nevelkedett, nőstülni kívánó fiatalember, aki a mezőgazdaság minden üzemében, valamint a könyvvezetésben is teljes jártassággal bír. Kívánatra felajánl az állás betöltésénél próbaidőt is. Cím: A. B. Zalavár.

15 évi

praxissal állást keres április 1-jére egy kis családú, 38 éves gazdaságt, ki gyakorlatát Léván, Leidenfrosz és néhai Ordódy Pál gazdaságában szerezte. Szíves megkeresések 697. S. B. jellege alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Magyarországra

nagyobb hatáskörre, ajánlok kitűnő, első osztályú gazdasági intézőt, a ki magyarul beszél, a mezőgazdaság színvonalán van, a magyar mezőgazdasági viszonyokat alaposan ismeri, s a mezőgazdaságot Németországban tanulta, megfelelő állásba jutni óhajt. Ajánlott feleségének kedvéért, aki magyar származású és hazájába visszavágyódik, óhajt nagyobb uradalomban állást elnyerni. Ajánlkozóról körülményes fölvilágosítást adhat **Dr. Bannert** királyi gazdatanácsos, **Walzen** Neustadt kerület, **Felső-Szilécia**.

Munkásfelügyelő

a diószegi cukorgyár gazdaságában 5 évig szolgálatban volt, kiváló szakismertel, kitűnő bizonyítványokkal, nagyobb gazdaságban megfelelő állást keres. Cím: Öreges Csizmarik Ferencz, Kossuth, u. p. Pozsony-Diószeg.

Önálló állást

keres 13 évi gyakorlattal, elméletileg eléggé képzett nő, kis családú gazdaságt. Cím: Gazdatiszt, Arad, Varjass-utca 9. sz.

Földmivesiskolát

végzett, jóírású 27 éves nőten, keresztényen, intelligens gazdatiszt 7 évi praxissal, ispáni vagy segéd-tiszt állást keres bármikori belépésre. Ajánlatokat kér „Szerény igényű 1173.” jellege alatt a kiadóhivatalba.

Intézői állást

keres azonnali, esetleg későbbi belépésre elméletileg képzett, 33 éves, keresztény, nős, szerény igényű gazdatiszt. A magyar, német, tót nyelveket tökéletesen bírja; 17 évi gyakorlatát Pozsony-Diószegben, telföldön és alföldön szerezte. Jártas a keményítőgyár-, malom- és szeszgyár-vezetésben. Szíves megkereséseket kér Lázárovics Károly, Solt, Pest megye.

Vetni való

gabona és búkköny jutányosan kapható **Hirschmann Sándor**-nál, Csáktornya.

Betöltendő állások.

Jó házból

származó fiatal ember mint **volontair** foglalkozást nyelhet egy kitűnően vezetett keresztény birtokosnál. Aiánlkozók „Sz. 592.” jegy alatt.

Gépészkövacs,

ki az aratógépek kezelését is bírja, a f. év április 1-i, esetleg előbbi belépésre évi 400 korona, 12 mm. buza, 4 mm. árpa, 40 kg. szalonna, 32 kg. só, 2 hold tengeri föld, 2 kocza-tartás és 3 öl tűzifa bér s a gazdaságon kívüli cséplés idejére napi 2 kor. pótlék mellett felvétetik **Buchwald Ödön** gazdaságában, Lunka, posta Kőrösbánya, Hunyad megye.

Gazdaság

kezeléséhez, mely kertészettel van egybekötve, óvadékképes szakember kerestetik azonnali belépésre. Pályázótól megkívánatik, hogy kifogástalan erkölcsi múlttal bírjon, katonai kötelezettségének eleget tett legyen, elsőrangú ajánlatokkal, a mezőgazdaságban teljes jártassággal és gyakorlati múlttal bírjon, a gazdasági könyvvitelben teljes önálló legyen, magyarul épügy mint németül kifogástalanul írni, olvasni és beszélni tudjon. Sajtókezüleg ír pályázónak igényeit magában foglaló ajánlatok „Szorgalmas és megbízható 79826” alatt **Schwarz József** hirdetőjébe, **Budapest, Andrassy-ut 7.**

Számtartó

kerestetik. Feltételek olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Száma 50 fillér. Budapest, Nap-utca 13.

Kulesár

kerestetik. Feltételek olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Száma 50 fillér. Budapest, Nap-utca 13.

Gazdatiszt

kerestetik. Feltételek olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Mutatványszám ingyen. Budapest, Nap-utca 13.

Intéző

kerestetik. Feltételek olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Ingyen mutatványszám. Budapest, Nap-utca 13.

Gépész

kerestetik. Feltételek olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Ingyen mutatványszám. Budapest, Nap-utca 13.

Magtáros

kerestetik. Feltételek olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Mutatványszám ingyen. Budapest, Nap-utca 13.

2 irnok

kerestetik. Feltételek olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Ingyen mutatványszám. Budapest, Nap-utca 13.

Ispán és kulesár

kerestetik. Feltételek olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Mutatványszám ingyen. Budapest, Nap-utca 13.

Lovak kelessége

(Chronikus köhögése és nehéz lélegzése) biztos eredménnyel gyógyítható. Számítalan elismerés bizonyítja Felvilágosítást díjmentesen küld **Ripp Arvin, Drezda-A. 786.**

Szülőoltványok:

hiányok pótlására

2 éves dus gyökérrel, zöldoltással készítve, ezre 100 frt. Telepítésre gyökeres zöldoltvány ezre 80 frt. Telepítésre sima zöldoltvány ezre 40 frt.

Fásoltványok:

Gyönyörű példányok, fajtisztán ezre 100 frt. Szépséghibával, eredési biztosítással ezre 45 frt.

Mind Riparia Portalisra oltva a következő fajokban:

Fehér borfajok:

Olasz Rizling, fehér és piros Szlankamenka, Furmint, Sárfehér, Mézesfehér, Ezerjő, Erdei, Bakator, Kövidinka, Mirkovácsi, Muskotályok, Hárslevelű, Sauvignon, Bánáti Rizling.

Vörös borfajok:

Nagy burgundi, Oporó, Nemes Kadarka, Aramon.

Csemegefajok:

Fehér és piros Chasselas, Passatutti, Tokaji Chasselas, Ezedéves, Muskotályok stb.

Sima Rip. Port. I. oszt. 10 frt

Gyökeres " " II. " 5 "

" " " I. " 16 "

" " " II. " 10 "

" " 2 éves gyökerű 18 "

Hazai nemes vesszők sima 10 K, gyökeres 30 K a fenti fajokból.

Oltványaimért teljes felelősséget vállalok s ha a vevő azzal nem volna megelégedve, azt visszaveszem s pénzt visszAADOM.

Tavaszi szállításra is elfogadom már most előjegyzést. Előlegül az ár 1/4 részét kérem beküldeni.

Hegyi bor:

Fehér hectoja " " 10. - K

" " pecsenyebor " " 56. - "

Siller " " " " 50. - "

Vörös " " " " 60. - "

50 literen felül.

Székely I. József

Gyöngyös, Szent-Urban-Templom.

Páratlan jó kisbirtok.

Terjedelmes 72 hold, melyből 50 hold friss luczernás, 10 hold rét, 12 hold jó szántóföld. Jó forgalmu vizimalom, melyet a vevő tetszése szerint külön bérbe is kiadhat 1400 koronáért. Csáládi körülmények folytán gyorsan eladó, ára egészben 32 ezer forint, biztos 15%-ot jövedelmez. Vételhez 15 ezer forint készpénz kell, a többi törlesztéses teher maradhat I. és II. helyi betáblázáson. Az egész terület a szép Kraszna völgyén fekszik Szilágymegyében, beltelkekre is jó haszonnal felparcellázható. Venni szándékozók forduljanak **Osztricza Márton** tulajdonoshoz, **Hontvársány.**

KUTSZIVATTYUKAT

„DIADAL“

és szivattyukat minden egyéb célra szállítanak

GYŐZŐ BÉLA ÉS TÁRSA

szivattyu- és fúszkendő-speczialisták Budapest, V., Báró Atzél-u. 3. A Vigszínház tőszomszédságában.

Terjedelmes szőlőkert

és lakás a szép Kraszna partjának déli lejtőjén Szilágymegyében: Páratlan és kényelmes 12 zsobás lakás, 2 konyha, 2 élőkamra, terjedelmes 2 pincze, emeletes magtár és istállók, ezen épületek szilárd téglanyagból és cserépszindely fedéllel. Fa- és szekérszín, baromfi- és sertésölak, nagy méhes, az udvar közepén park, jóvíví kuttal. Az udvar folytatása egy három holdas veteményes kert, ennek folytatása a legnemesebb termő fajgyümölcsös 24 hold nagyságban, már termő fákkal, ebből nyílik közvetlenül a szintén 24 holdnyi kiterjedésű rendezett és termő állapotban levő bor- és csemegezőlő, vinczellér lakásokkal és kuttakkal; a szőlő végében van a 30 holdnyi fiatal és szalaserdő, mely a szőlő karózását és a házi tüzelőanyagot teljesen fedezi. Ára 46 ezer forint. A vételár, tekintve a gyümölcsös és a szőlő jövedelmezését, igen jutányos, bankteher is átvehető. Venni szándékozókknak felvilágosítást ad a tulajdonos **Osztricza Márton**, **Hontvársányban.**

Préselt

buzaszalmát

és

zabszalmát

szállít

elsőrendű minőségben és legolcsóbban

Ehrenreich Béla

Bajmok (Bácska).

Fajtojások!

Reitter Oszkár

főkapitánynál kaphatók I. rendű fajtisza, Angliából hozatott törzsek utáni **Fehér Orpington** } tojások darabja **Sárga Orpington** } 70 fillér. **Pekingi kaosa** }
Rázásmentes biztos csomagolás lakásokban ingyen. Angol emdéli ludak, fehér és sárga orpingtonok, pekingi kacskák készletben. **ALLAMI NAGY ARANYÉRMEK!** Győzelmi díjak számos hazai és külföldi legelső és legnagyobb kiállítások tojások tavaszi szállítására most már előjegyezhetőek!

Szepességi

kárpáti fenyőborovicska,

valódi, legfinomabb, régi, győgyerejű, különlegesség, egyike a legegészségesebb italoknak, kitűnő szer gyomorhaj ellen, hatásos étvágygerjesztő és gyomorerosító, a vesék működésére szerfelett kedvező hatása. Nemesak Magyarországon de más európai államokban és Amerikában is a legjobb hírnévnek örvend. Postakorsója bérmentve, utánvét mellett 9 kor. 50 fillér.

Ganovszky Gusztáv

fenyőborovicska-gőzifőzde társaság **Szepesszombat** (Szepes m.)

Yorkshire

tenyészállatok

elsőrendű minőségben kaphatók **Dukai Takács Ferencz** gazdaságában, **Duka**, u. p. **Jánosháza**, Vas megye.

Pannonia szálloda

BUDAPEST,

VIII., Rákóczi-ut 7. sz.

Gyümölcsoltványok,

gazdasági és diszfák árjegyzék szerint Akácfa-csemete ezre 4-6 10-15 korona, gleditschia csemete ezre 8-10 korona. Bokor rózsák 2-3 éves vadrózsára nemesített erős példányok 10 drb 4.- korona, 25 drb 8.- korona. Árjegyzék ingyen.

Eötvös Lajos és Társai

kereskedelmi kertészte **Tarcal** (Zemplén m.)

Kényelmes, szép villa

Battán, Fehérmegyében, a Záraráb-fiumei vonalon. Budapesttől 5/4 óra távolságban. Ára 16 ezer korona, melyből 6 ezer korona bankteher átvehető. Kiterjedése 3 hold. Massív téglapalattákkal. A főépületben van 5 szoba, nagy pincze és szép padlás. A melléképületben van szoba, konyha mosókonyha, kocsiszín, istálló, baromfi és sertésöl, szép kút jó vízzel, közvetlen a vasútállomás mellett. — Battla községben van telefon-, távirat-, posta- és hajóállomás. Venni szándékozókknak felvilágosítást ad a tulajdonos: **Osztricza Mártonné**, **Hontvársány.**

Yorkshirei tenyészállatok

eredeti fajtisza tenyésztésből, Angliából importált legnagyobb fehér faj, 8-10 hetes malaczkok á 25-30 kor., idősebb malaczkok és tenyészállatok élősúly-kilogrammonként 250 korona. Megrendelések **Frey Károly** hercegi uradalmi intézőhöz, **Pusztavacs**, Pest megye.

Eladó élőfák.

Lucfenyő 1 méter magas 70 fillér, 75 centiméter magas 56 fillér, 50 centiméter magas 40 fill. Vékonyhéjú díifa: 2 méter magas 10 fillér. Faiskola: Gönyő (Győr megye). Csomagolás önköltségén, vasúthoz (hajóhoz) szállítás ingyen. — Megrendelhetők:

Márffy Ede, Budapest, Vár, Országház-utca 2.

Könyvelés.

Az egyszerű és kettős gazdasági könyvvitelben perfect, független, idősebb, gazdasági ismeretekkel bíró könyvelő elvállalja gazdaságok és uradalmak könyvelésének berendezését, vezetését és mérlegyszerű lezárását, mindenütt az adott viszonyokhoz és kívánalmakhoz legcélszerűbben alkalmazva. Bizalmi kiküldetéseket, rovatcsoport, leltározást és a meglévő könyvek felülvizsgálását is hajlandó teljesíteni. Honorárium mérsékelt. Szíves megkereséseket a lap kiadóhivatalához kéretnek „Könyvelés 1087” jellege alatt.

FEHÉRLÓ-SZÁLLÓ étterme

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 15. Kitűnő magyar konyha, figyelmes kiszolgálással. Ebéd 75, vacsora 65 kr. — Szépvényfüzet 10% engedménnyel. — Földbirtokosok találkozó helye. Tulajd. **KOLB JÓZSEF**, Csalányi-vendéglő volt főpinczére.

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORÍZMICS LÁSZLÓ
1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELV:
Hozzunk mezei gazdaságunkba
helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre	16 kor.
Fél évre	8 "
Negyed évre	4 "

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Muzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok“ ingyen mellékletével.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési
pénzek a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala vesz fel.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos árban fogad-
tának el.

Az e lapokban foglalt cikkekért minden után-
nyomási jog fentartva.

Kéziratokat a Szerkesztőség nem ad vissza.

Telefon: 623.

TARTALOM.

	Lap
Szemle. — y.	169
Tárca. Az aszuboresinálás legjobb módjáról. — Dr. Rodiczky	170
A mezőgazdasági érdekképviseletről. — Ordódy Lajos	170
Válasz „A cselédtörvény és a gazdák“ czimű cikkre. — Cs. László László	171
Szeveskafuvó	172
Felvidéki burgonyatermelésünk kilátásai. — Bertsch Ottó	172
A Myxomonas betae regéje. — Ruhwerthi Rapaics Raymund dr.	173
Könyvismertetés	174
Magyarország földmivelésügye 1906. évben. — Tájé- koztató vidéki állat- és madárvédő egyesületek ala- pításában.	
Kérdések és feleletek	174
Kérdések: Az esparzette luczerna helyett. B. M. — Lehet-e műtrágyával helyettesíteni a szerződésben kikötött istállótrágyát? K. F. — Lótettük a konyha- kertben. G. K. — Keosketartás istállózatással. S. L.	
Feleletek: Kereskedelmi érettségivel lehet-e gazda- sági akadémiai vizsgát letenni? Legány Ödön. — Szőlő trágyázása fahamuval. C. — Dohányföld mű- trágyázása. Legány Ödön. — Répa és luczerna 5-ös forgóba állítva 60 százalék takarmánynövény- nyel. L.	
Hírek	174
Apró szakközlemények	177

SZEMLE.

(Kitavaszkodás helyett a vizözön. — Emelkedés a gabnapiacson. — A zólyomi marhavásár. — Az élelmiszerek drágulása ügyében tartott szaktanács-
közmány.)

Budapest, március 5.

Boldogok a versecziek, a délmagyarországi fekete homokvidékek és a zalamegyeiek, a kik még február hóban megkezdhatték a zab és árpa vetését; de annál bosszantóbb az időjárás az ország többi részeiben. A Kárpátok és a Kárpátok előhegyei még e hét elején fehérlettek a hótól és a mig ez a fehér köpenyeg szét nem rongyolódik, addig hiába várjuk a biztos kitavaszkodást. 10 nap előtt már ugy voltak sok vidéken, hogy még egy napi nyugati szél és be lehet akasztani a kaparókat és boronákat a megpirult földekbe. Ámde jöttek az esők, melyeknek hosszuk-végük nem volt. Colossalis sártenger mindenfelé, a mely lehetlenné tesz szállításokat és bármily vonóerőt igénylő munkát és mivelhogy a hőmérsék alacsony, egy cseppet sem lendít az elnyomorodott őszi vetéseken. Hogy gazdáinkat ez a nem kívánatos időjárás mily savanyu hangulatba hozza, arról tanuskodik

egy gazdatársunk levele, melyet itt egész terjedelmében közlünk:

Domszló (Heves m.), 1908. március 2.

T. Szerkesztő úr!

Becses lapjának »Szemléjét« mindig figyelemmel olvasom és constatálom, hogy legtöbbször helyesen festi a »gazdasági helyzetet«. De a tegnapi számában nem. Azt írja: »a sok nedvességre nincs okunk haragudni; *elkelő az a földeknek*«. Ez pedig nem áll. Ha a kötött talajok tavaszkor (vetés előtt, a mint most vagyunk) esőt kapnak, pláne ily tulságosan, mint most, akkor vége a reménynek, hogy csak közepes aratásunk is legyen. Február 9-ikén kezdett a fagy engedni. Éjjel fagyott, de 10 óra tájban engedett mindig és közben szelek is fujtak. Így aztán 13-áig szépen megpirkadtak az őszi szántások annyira, hogy pompásan lehetett boronálni délutánonkint. 14-ikén pompásan leboronálhattam a luczernásokat; 15-ikén neki foghattam (de csak délután) 5 vashoronával a szántások boronálásához remek jó munkában, azon kellemes hitben, hogy 17-ikén hétfőn már két 17-soros vetőgéppel elteendek legalább 14 hectoliter árpát, a három iga pedig folytatja a boronálást. De vasárnapról hétfőre jött egy nagy hó. Hálalkodtam magamban, hogy nem eső jött, a mely lesulykolt volna a szántásokat és biztam, hogy legalább pönteken megint dolgozhatok! Ámde a hóra eső jött, elseperte a havat és azóta nap-nap után szakad az eső! Teljes két hét óta! Lesulykoltak és összefolytak a szántások. Vége tehát a porhanyó felületnek, a mi nélkül jó tavaszi termés nem lehet. De már most azt is állithatom, hogy buza sem lesz! Roppant gyengék ezek, vízben állanak s így »kiáznak«. Helyesen írja Szerkesztő ur, hogy kifagyás nincs. Ámde ha kiázik, csak úgy megvan a kár, sőt jobban, mert a föld leülepszik és ha szél jön, megcserepededik. Holott a kifagyás után porhanyó marad a felület és árpával (rávetve) beboronálható. Lesz árpás buzája az embernek, a mit elhasználhatni. De a kiázás után csak bekapálni lehetne a buza közé az árpát; ez azonban sisiphusi munka; ilyent meg nem tehetni. Különösen most nem, midőn már 85 krajezár a napszám. (Azelőtt 40—50 kr.)

A »Meteor« már szeptemberben megjósolta, hogy roppant rossz kitavaszkodásunk lesz; midőn már február 14. és 15-én dolgozhattam, nagyon örültem a *vélt tévedésének*. Sajnos azonban, hogy a »Meteor« van igaza. Az ő jóslata szerint egész március ily esős lesz. Alig

lesz (9-től 13-ig mond állandóbb időt) 6—7 napunk március hóban a dolgozhatásra. Legutóbb 1896—7-re volt ily időnk. Lett is inség! Felment a buza ára 12 frtra, de nem volt mit eladni. Hat-hét waggon buza helyett csak 1½-et adhattam el, 2—3 waggon árpa helyett pedig semmit! 42 hectoliter remek és trieure-örölt árpát vettem el és lett belőle 40 hectoliter gaz! Ugy, hogy az aratókkal levágtatni a szerződésileg kikötött 11-ik részért rá nem vitt a lelkiismeret, hanem felajánlottam az embereknek 80, a félrészeseknek pedig 40 krajezárt, ezt el is fogadták, mert belátták, hogy nekem ez is sok kiadás.

»Märzn Staub ist Gold werth« mondja a német közmondás; és ez igaz is. 46-ik éve, hogy magam gazdája vagyok; ezen hosszú időre élénken emlékszem vissza és mondhatom, hogy csak akkor volt igazi jó évünk, midőn februárban végezhetők el a vetés. A márcziusi eső méreg!! Ily rendkívüli esős tavaszt csak a homok birja ki. A kötött föld beadja a kulcsot...

E sorokat fél 3-kor (hajnal) írom. Fenn voltam 4-kor is és már akkor hallám az eső zuhogását és zuhog folyvást. Oly rémséges a sár, hogy a szomszédba is kocsin kell menni; a határban pedig lehetetlen kocsiival menni. Markazra az apaállatok vizsgálatára még 4-es fogatomon sem mertem elindulni, hanem puskaszó mellett gyalog mentem. Ily áldatlan időnk van!...

Ezeknek közlése után maradok
kiváló tisztelettel

Perlaky Zénó,
földbirtokos, mezőbizottsági tag, köz-
gazdasági előadó, kiérdemült főszol-
gábiró.

Tisztelt gazdatársunknak nagyon sok igaza van. A szemrehányásra, hogy hibáztunk az állapotok festésében, tartjuk a hátunkat, csak azt hozva fel mentségül, hogy mi a szemlélet rendszerint csütörtöki napon írjuk, mert csütörtök este lapzárás van, mivelhogy a kéziratot még ki is kell szedni, betördelni, corrigálni, nyomni, a lapot czimszalagozni, ut-
irányba osztani, vasutra adni, a vasúton szállítani, no meg a postán, ugy, hogy 5 nap le-
folyik addig, a mig az olvasó kezeihez jut és ezen öt nap alatt oly felfordulások jöhetnek elő az időjárásban, hogy az akkor mondottak már nem találók. Így hát pl. most eszünkben sincs örülni az azóta lehullott tengernyi víz-
nek. 8 nap előtt még nem volt tulságos a ned-
vesség; most már az, s aggódva nézünk ki ablakunkból, hogy Uram Isten! Mikor lesz már ennek vége? És ha vége is lesz egyhamar,

MAGYAR

MEZŐGAZDÁK

SZÖVETKEZETE

Gazdasági és kerti

MAGVAK

legjobb beszerzési forrása

— a szép porhanyós munkára már alig számíthatunk. Az őszi szántóföldek megboronálása már absolute nem elégséges talajmivélés. Extirpator és borona, talán a henger és megint a borona kell, hogy járják a megkérgeződött, agyagos földeket, hogy árpa, zab és más tavasziaknak kivánatos tenyészhelyet adhassunk. Ez pedig késleltetni fogja az amugy is elkésző tavaszi munkát.

*

A legtöbb gazdára nézve csak akadémikus értéke van azoknak a mozgalmaknak, melyek a gabonapiacson végbemennek. A fogyasztók január—februárban úgy összetartottak, mint a vasabroncs és nem vettek. Ennek következtében a buza, rozs, kukorica, árpa árak nagyot hanyatlottak. Igen ám! De észre kellett venniük a fogyasztóknak, hogy a liszt-készletek apadnak, de búzát a vidék nem kínál, mert van ugyan még spekuláns kereskedők magtáraiban buza, de a termelők már csak az új búzában bizakodnak — ha ugyan az is lesz a kellő mennyiségben. Hozzáálltak tehát egy kissé a vételhez és pár nap alatt 2 koronával kapaszkodott fel a buza ára. Erre a fogyasztók újra beszüntették a vételt; de csak hátráltatják a helyzetnek megfelelő árkialakulását, de meg nem akaszthatják. A baj csak az, hogy a gazdák 95%-ának ebből haszna nincs, sőt kára, mert hiszen de sok gazdának kell conventiora búzát, rozsot venni!

*

Multkor az ipolysági marhavásárról számoltunk be, most a zólyomiról írunk. Ezen a vásáron valóságos debacle volt. 27—28 kr.-ért lehetett venni tarka ökröket élősulyban. Mindennek van oka. Ennek is. A kisgazdák takarmánya rém módon fogy és kénytelenek már is piacra dobni a marhát. A hizlálónak is kevés a takarmányuk, tehát nem vehetnek, nem voltak tehát vevők a zólyomi vásáron, a mely szinte hatalmas tarkamarha vásár és innen erednek a közölt olesó árak.

*

Az élelmiszerek drágaságáról folyik a szaktanácskozmány Budapesten. A sok kutatásra végre megtalálták néhányan a valódi okokat. *A gabnavám és az idegen élő marha kitiltása.* Következtetés? Ezeket meg kell szüntetni. Ezen bölcs argumentálás fő szöszölője Matlekovits Sándor, Magyarországnak majdnem 2 évtizeden át földmivelési volt államtitkára. Csodálkozhatunk-e azokon a romokon, a melyek e hosszú működés után Magyarország földmivelésének mezején láthatók? Ez az ember megkérgeződött szívvel nézte 2 évtizeden át a magyar mezőgazdák pusztulását, s ha még most is abban az állásban lenne, Magyarország már ép úgy átalakult volna vadászterületté, mint Anglia nagy része, a konok merkantilpolitikához ragaszkodással. De ma már más időket élünk. Ausztria nagyipara, melynek kedvéért a politikát erőszakolta, magában Ausztriában is kénytelen meghátrálni az eltiport, de most már talpukra állott földmivélők előtt és Magyarország mezőgazdái sem hajlandók többé ily öngyilkos politikát tűrni. Miért nem beszélt Matlekovits az iparcikkék mesterséges megdrágításáról? Csak egyetlen egy ipari cartellről beszéljünk, — a bőrcartellről. Ez 60 millió koronát visz el a néptől. Egy pár csizma 4—5 koronával drágult meg, — föltéve, hogy egy ember csak egy pár csizmát rongyol el egy évben, a mi, fájdalom, nem elég, akkor túlzás nélkül lehet 60 millió koronára tenni azt az összeget, a mit a bőrcartell Magyarország 20 millió lakosától egyszerűen elvesz. Hát mit tesznek a szén, a vas és a ruházati cartellek és a tömérdek más ipari cartell? Ezek mind drágítanak. Ezt azonban Matlekovits látni nem akarja. De látjuk mi és ide tartjuk a szemé elé, hogy lássa.

Reméljük, hogy a kormány kétszer is meggondolja, míg a Matlekovits által ajánlott panaceaához nyul, mert óriási kavarodást idézne elő a gazdák nagy tömegében. Ez pedig nem lenne bölcs kormányzati politika. y.

A mezőgazdasági érdekképviselőiről.

Nagy élvezettel olvastam gr. Keglevich Gábor urnak cikkét a mezőgazdasági érdekképviselőiről, melyben a megyei kamarák cél-szerűségét és helyességét a kerületi kamarákkal szemben mesteri érveléssel fejti ki és magyarázza meg. A kerületi kamaráknak, melyet tervbe vettek, tényleg nem lenne sem kezük, sem lábuk, csak hasuk — egy ujjabb meddő teher a gazdákra.

Nincs ezekből már elegendő?

Csak tessék kimenni a periferiákra és meghallgatni a gazdák elkeseredett panaszeit a cselédpénztárról, a melyhez balesetökből eredőleg hiába folyamodnak és az új cselédtörvényről, a mely temérdek új teher mellett a rcsz cseléddel szemben lehetetlen helyzetbe állította a munkaadókat és el fog menni a kedvünk attól, hogy egy ujjabb, állandó panasztárgygyal szaporítsuk a meglevőket.

A kormányzatnak óvakodnia kell attól, hogy az elégtelenséget tulfokozza, mert akkor mi sem fogja megakadályozni a magyar Bund der Landwirthe létrejöttét, a melynek kezdeményezése már most sem esnék hálátlan talajra.

A megyei keretekben létrehozandó új kamarák, a melyek valóban oly ezéllal alkottatnának meg, hogy a gazdák érdekeinek hü tolmácsolói legyenek, fölöslegessé tennék a nagyszövetségbe csatlakozásnak gondolatát, úgy, mint az Németországban megalkottatott, de ha az intéző körök csakugyan a kerületi kamarák »nesze semmi, fogd meg jól« elvén határoznák el az országos érdekképviselő megoldásának kérdését, akkor elegendő leszünk azok, a kik a nagy magyar gazdaszövetség zászlóját kibontjuk és ezzel a gazdai érdekképviselő hamisítatlan szervezésére az első lépéseket megtesszük.

A magyar gazdák érdekei többé nem maradhatnak elhanyagolva, ez a meggyőződés kezd az emberek vérebe átmenni.

Gr. Keglevich Gábor ur fejtegetései nagyon meggyőzőek, ha mégis van eltérés felfogásunkban, az a gazdasági egyletekre vonatkozó né-

TÁRCZA.

Az aszuboreshinálás legjobb módjáról.

Kisszánthói Pethe Ferencz, a mult századi gazdasági irodalom sokszor emlegetett polyhisztora, 1785-ben és 1786-ban a császári tarczali szőlőben, a Szarvashegyen vezetvén a szüretet, annak lefolyásáról egy, Asbóth János keszthelyi tisztartóhoz 1801-ben írott levelében számolt be, melyből az alábbiakat szösz szerint közölni érdemesnek vélem:

»Mindenik szőlő-szedő, a szőlős edénye mellett tartson egy más kis edényt, mely rendszerént egy seb formán maga elébe akasztott ruha szokott lenni. Mikor a fűrtöt levágja, azon pillantással tekintse meg hirtelen, minden idővesztéség nélkül a fűrtöt, ha van-e rajta asszu szem; ha van, szedje le szemenként, s tegye a zatskóba, a telyes szőlőt pedig az edénybe. — Az asszu-szőlőt előre leszedni csak kártékonyosság és tökéletlen asszu-szőlő szedés. Az asszuszemek leszedésében erre vigyázzon: — Ha a szem megszáradt, vagy meg-rothadt, ne nyuljon hozzá; ha pedig olyan forma nyirkos, mint a szép viasz színű malosa szőlő; vagy ha fehéres is még egy kevéssé, de azonban fonnyadt, vegye-le: ez az igaz asszu-szőlő.

Ha nekem szőlőm volna, én így szedetném le: — »Mindenik szedőnek adnék egy kis ollót mely egy singnyi madzagra volna kötve, s a madzagnak a másik vége a szoknya vagy gatyá-

kortzára, hogy el ne vesszen. Ezt a kis ollót mindig az ujjában tarthatja a szedő, minden genirozódás nélkül, s még is dolgozhatik akármit, mint a Chaloniak (Lotharingiában). Az ollóval olyan tsinosan lehet a fűrt körül dolgozni, hogy tsak egy szem sem esik el róla; nem szükséges így a fűrtöt erőltetni, huzni-vonni, szaggatni: de a késsel — —! sokszor harmada is lehull a szemnek; a kötelék kivagdálása alkalmatosságával, úgy megrázkódik az egész tőke, hogy nem tsak a fűrtben teszen kárt, hanem magában a tőkében is. De tsak az elhulló szem fel-szedésére fordítandó időtöltés is elég ok lehetne arra, hogy a szőlőt késsel szedni nem tanátsos. De továbbá, az asszu-szőlő eránt:

A puttonyosok között egyik forduljon egyet olykor-olykor egy tiszta puttonnal, s szedje fel a szedőktől az asszu-szőlőt, s vigye a rendelt helyre. Ezen a rendelt helyen legyen késze egy asztal, melyre az asszu-szőlő töltődik. Az asztal formája ez: 10, vagy 12 lábnyi (Schuk) hosszaságú, 4 lábnyi szélességű asztal, melynek az egyik vége szegletes, az-az éppen olyan széles, mint a dereka; a másik vége pedig össze megyen, úgy, hogy a vége nem szélesebb egy lábnyinál. Az asztal szélire felül kell csináltatni 2 hüvelyknyi szélességű párkányt, hogy a szem egy, vagy más módon le ne hulljon, s ha mi leve találna arra folyni, ki ne folyhasson. Az egy lábnyi szélességű végén pedig ne legyen párkány; hanem úgy legyen intézve, hogy ott a lé, ha foly az asszu-

szőlőből (ez az essentzia, melynek bősége a jó asszu-szőlőtől függ szabadon kifolyhasson egy tiszta edénybe. Hogy pedig az essentzia szabadon folyhasson az asztal keskeny vége felé; az asztal lábait úgy kell tsináltatni, hogy a szélesebb vége alatt magasabbak legyenek a lábai fél lábnyi-val, mint sem a keskeny vége alatt; e mellett az asztal közepén végig s az mellett két felől, fél circulus forma tsatornákkal kell vésetni, mellyeken a lé szabadabban folyhasson le. Az asztal oldalán kell hagyni 8, vagy 10 olyan nyilást, mint a millyen a malom lisztelő lyuka, mely nyilásokból nyuljon le eegy-egy kis deszka, öblös, rézsut, mint egy 45 grádni plánum inclinatum, vagy is inkább nem éppen plánum, hanem egy kevéssé öblös. Ez a nyilás arra való, hogy mindenik mellé egy szőlő-válogató gyermek ül (kik között kell lenni egy okosnak is, a ki vigyáz, hogy jól válogassák, s ne dorbézoljanak rajta), a gyermek mondom, a jó asszu-szőlőt külön válogatja, s szemenn szedi, mint a vetni való búzát, s a nyiláson egy tiszta edénybe, a rosszát pedig, mikor valami egy maroknyira gyűl, ugyanazon nyiláson, egy másik edénybe kapargatja. Ebből vagy etzet-ágy lesz, vagy pedig a közönséges szőlő közzé öntik: amazt pedig egy tiszta kádba hordják, melynek a fenekén egy helyen, a hol legmélyebb, egy lyuk van, a lyukban egy tsap vagy conductor, mellyen az essentzia szivarog, az alá tett tiszta edénybe. Ha akarja az ember, hogy egy kevés essentziája

Szivattyúk és Mérlegek

Különlegességi gyár:
GARVENSWERKE
 Központi igazgatás:
 Bécs, II., Handelsquai No. 130.
 Városi mintarakár. Garvens W.
 Bécs, I., Schwarzenbergstr. 6.

zeteire terjeszkedik ki. Mi azt mondjuk, hogy akár mily alapon szervezik is az érdekképviseletet, akár jön létre egy nagy országos gazdaságvédelem, a gazdasági egyletek nélkülözhetetlenek. Miért? Az érdekképviselet és gazdasági technika fejlesztése két parallel, de nem azonos feladat. A mezőgazdasági technika fejlesztésére a mi társadalmi intézményeink eddig sem fordítottak elég gondot, s ha a gazdasági mozgalmak az érdekképviseletbe tömörülnek, végkép el lennének hanyagolva. Ez pedig nagy hiba lenne.

Én a mezőgazdasági érdekképviseletektől soha sem fogom várni azt, hogy a fölött döntsenek, valjon luczernát magában vagy védnövényneveléssel jobb-e vetni, az árpával keverve vagy külön kell-e elszórni, — az oltványszőlők hézagait döntéssel vagy újra ültetéssel foltozzuk-e? Friz juhót ajánlatos-e a köztenyésztesbe fölvenni vagy nem? és ezer meg ezer és a többi.

Ahhoz, hogy valaki jogosult legyen a gazdasági érdekekhez hozzászólni, nem lehet megrendelni a szakértelmet, a haladás iránt érzett kedvet és a közérdek javára szolgáló önzetlen működés vágyát.

Ezt azok az önkényesek végezhetik el igazán jól, a kik a gazdasági egyletekben tömörülnek.

Nem a gazdasági egyletek romjain kell fölépíteni a érdekképviseletet, hanem a mellett, mindent elkövetni, hogy a gazdasági egyletek teljesíthessék feladatukat. Hiszen a legtöbb üdvös kezdeményezés azokból indulhat ki a jövőre is, és az érdekképviselet hálásak lehetnek azért, hogy van testület, a mely gondolatokat szül, a melyeket végrehajthatnak.

Mily fenséges alkotások az angol royal agricultural society, a francia société nationale d'agriculture, a société des agriculteurs de France és a német birodalmi gazdasági egyesület. A németek és francziáknak megvannak gazdasági kamaráik és azért észükbe sem jut napirendre térni egyleteik fölött. Suum cuique!...

A kamarák az adóképeség révén össze-

alkotott lépcsőzetek, az egyletek a szakemberek társulása, ez a kettő nem mindegy és épen azért ha e kettőt összezavarjuk, nem lehet helyes a leszűrt következtetés sem.

A megyei gazdasági kamarák, a gazdasági egyletekkel együtt lenne az a szép bokréta, a melyben megtalálnók az érdekeinket gyönyörködtető színek harmóniáját.

Ordódy Lajos.

Válasz „A cselédtörvény és a gazdák” czimü cikkre.

Eltekintve a közlemény képviselőházi hangjától, megelégedéssel állapithatom meg, hogy a cselédtörvény ellen felhozott kifogásaim egyikét sem czáfolta meg, sőt inkább megerősítette azokat. A gazdákról azonban olyan hangon beszél, hogy a szocialista sajtó minden bizonynyal szemelvényeket fog belőle közölni. Ennek daczára el kell ismernem, hogy Cz. I. közleményével szolgálatot tett a gazdáknak, mert védelme többet értett a cselédtörvénynek, mint az én támadásom.

No, de térjünk a részletekre: Köszönettel vesszük a kitanitást, de eddig is gondoltuk, sőt tapasztaltuk is, hogy a földművelésügyi minis-ter nemcsak kizárólagosan a miénk, hanem a munkásoknak és cselédeknek is van jussuk hozzá. — Sőt még másoknak is.

A gazdákat nem lehet, de nem is kell az 1907. évi XLV. t.-czikkről »helytelenül informálni«, mert hiszen minden olvasni tudó embert a törvény maga informálja. Így informálta teszem az O. M. G. E.-t is, mely 1906—1907. évi Évkönyvében így emlékezik meg róla:

»Alaki hibája, hogy hosszú, tele van hivatkozásokkal, értelmezéséhez helyenkint kétség férhet. A törvény szerint a gazda és cseléd között legapróbb esetekből származó összeütközés is hivatalos beleavatkozás okául szolgálván, egyfelől féltő, hogy túlságosan szaporítani fogja a felesleges pereskedéseknek a számát, másfelől pedig a közigazgatási hatóság, mint minden pörösködésben hivatott bírásokodó tényező, a neki adott beavatkozási jogot

helyenként és időnként esetleg a zaklatás és az önkénykedés eszközéül használhatja ki.«

Mi, dolgozó gazdák, sem a » régi törvényt«, sem a »patriarchalis pofonokat« nem »sirjuk vissza«, hanem igenis kisírnánk bizony mi egy a kor igényeinek megfelelő és az életben alkalmazható alkotást — ha lenne kitől.

Jellemző Cz. I. felfogására, hogy a világos, érthető és tömör szövegezés, az iskolai önképzőkörökhöz való gyerekes dolognak minősíti és a törvénynek megírásához — ugylátszik, elvből — az augurok kétértelmű, misztériosus stílusát tartja csak méltónak. Persze, hogy aztán nekünk, szegény rusztikusoknak, minden augur izlése szerint magyarázhassa a törvényt. Az igazság kedvéért megemlítem, hogy egyetlen olyan »terminusz technikuszt« sem találtam az 1907. XLV. t.-czikkben, melyet akármelyik béresem meg ne értett volna, tehát nem a »jogirodalomban« és »judikaturában meggyökeresedett« jelzők okozzák az értelemzavarokat, hanem csak a leza szövegezés. Különben a miniszter ezt már régebben tudja, mert »gondoskodott a törvény népies magyarázatáról«. (Értsd: mindenki által megérthető átírásáról.) Ha tisztán és értelmesen lenne ez a szociális törvény megírva és megalkotva, úgy minden magyarázgatás nélkül megérthetné bárki. Minél több magyarázgatásra szorul egy ilyen természetű törvény, annál nehezebben fogja hivatását az életben betölthetni.

»Rövid emlékező tehetségünk« daczára tudjuk, hogy a cselédmizériák és sztrájkok hatása alatt sokan kérték és kívánták egy, a kor igényeivel számoló cselédtörvény megalkotását. De ilyen torzszülöttet egy vérbeli gazda sem kívánt. A frázisgyártás nem kenyerem: a magánjog szent berkeit bizony meggázolta a törvény, midőn a gazdát fuvarozásokra, a katonai szolgálatra behívott cseléd teljes fizetésének kiadására és helyettes fizetésére is kötelezte stb.

Hát nem az állam kötelességeivel terhelt tarisznyát (igy volt kéziratomban megírva, a »koldustarisznya« sajtóhibaként csuszott be) akasztottak a gazdák nyakába, midőn tan- és beiratási díjakat fizettetnek velük, holott az

legyen, meg is nyomogathatja már most a kádban, de nem mód nélkül.

A bortsinálás így esik meg:

Az asszuszőlős kád mellé kell helyezettetni egy nem nagy kádat, a melyben egy ember jól megforoghat, s le is hajolhat. Ekkor egy okos ember hozzá készül így: Megmossa a lábát háromszor: először, jó erős szappanos meleg vízben, s szitatja legalább egy óráig a sarkáról, s bőtykeiről le-vakarja a gyirkát jól: azután megmossa tiszta meleg vízben, meg-törölgeti, s várakozik, míg a lába bőre helyre áll: akkor osztán harmadszor tiszta hideg vízben mossa meg, hogy a lába bőre jól összehúzódjon. — Ez az ember a kádba áll, s veszen a ki-szabott asszu-szőlőből egy összemarokkal, melyet a maga kádjába teszen, és azt úgy széjjel tapossa, a mint tsak lehet (leginkább a sarkával dolgozik és sák nélkül) és ollyanná teszi, ha lehet, mint a vaj, úgy, hogy kenyérre bátran lehessen kenni. Ezt osztán egy kis félkéz lapáttal egy másik kádba teszi, melyben majd a mustot reá töltik. Azután más marokkal veszen, s azzal is úgy bánik, mint az elsővel; s így egy-más után. Azt mondám kiszabott asszu-szőlő. — Igen is, ki kell szabni az asszu szőlőt még pedig ollyan edénnyel, a mely akós, vagy 2 akós, tsebres etc., hogy tudhassa az ember, mennyire mennyi mustot fog tölteni. Mikor osztán az asszu-szőlő megtörődött: a mustot illyen mértékben kell reá tölteni: Felteszem, hogy az asszu-szőlő 6 puttonnal (vagy akó)

volt töretlen korában; kell reá tölteni 6 akó (ugyan-annyi) mustot, hogy jóféle bora legyen. Hogy pedig extra fein legyen, kell reá tölteni $\frac{1}{4}$ részt, sőt $\frac{3}{8}$ részt is. A must marad az asszu-szőlőn 24 óráig (rendes ideje); de ez alatt az idő alatt ezt kell vele tselekenni: — Mihelyt felfortyan, (a must a tézta forma asszu-szőlőt fel-veti, mint a víz a kovászt), azonnal meg kell kavargatni, vagy is le-tsömöszölni: ha másodsor, harmadszor, s akár-mennyiszor fel-fortyan, mindenkor szorgalmatosan meg kell kavarni. Há 24 óra alatt sem fortyanna fel: jele, hogy szomorú asszu-szőlő szüret van (Tokalyban, Tartalon, Mádon, Bényen, Ulyhellyen, Kereszturban, Szikszón, stb.) savanyú a szőlő, éretlen, hideg ősz járt etc. Illyenkor várni kell 2 s 3 nap is. Ha egy-néhányszor, tiz, tizenkétszer megkavargattatott, akkor álljon vissza a maga kádjába a taposó, de most már lyuk és conductor legyen a kádján; vegyen magához egy nem ritka, bornyomó sákot, s ezen a sákon bortsássa által ama kádban erjedezett asszu-szőlős mustot. Egyszer ne vegyen belé sokat, s mint a rendes bort szokás, nyomja ki a mustot a salakból; a mustot töltsék egy jól elkészült hordóra, a alakot, vagy törkölyt pedig sajtoltják ki, s a levét töltsék azon asszu-szőlő musthoz, a törkölyt osztán tegyék egy kádba. Az asszu-szőlő-mustos hordót koránt sem kell tele tölteni, hanem egy ötöd, sőt $\frac{1}{4}$ rész hija is maradhat: mert ez a bor hirtelen és nagy dagadással szokott forni. — Egy okos

borgazdára reá lehet bizni a többi vele való bánást. — Ez a jó asszu-szőlő-bor.

A törkölyt ezt kell tselekenni: — Ismét kell reá tölteni annyi mustot, mint az első volt, s éppen úgy kell vele bánni mindenben, mint először: ebből lesz a másolás. Ekkor is ki kell sajtolni. — A kinek tetszik, harmadást is tsinálhat még úgy, mint másolást; ez is jobb a közönséges bornál ki-tetzőképen. Ekkor is ki kell a törkölyt sajtolni. Azután a törkölyből lehet tsinálni jó etzet-ágyat, vagy pedig (a mely káros) tsak a többi törköly közzé kell önteni pálinkának.

Van még egy ollyan mód tökéletesebbitetésére, a melyet talán az egész világon (az én tudtomra) sehol sem üznek, a mely mind-azáltal talán leg-szükségesebb volna. — Nem volna-e jobb a szőlő szemet lerázatni a kotsányáról, s a kotsányját elhányni s tsak a szemet nyomni ki? Mennem mondani, hogy sokkal jobb lenne így a bor. — Kevesebb lesz? sőt inkább több lesz: mert többet eliszik a kotsány mint az a mi talán a szemből a kotsányhoz szakadna. Próbálja tsak valaki kisajtolni a kotsány magát, meglátja, hogy olyan éretlen keserűség jön ki belőle, mint a méreg. Ez mind kimaradna a borból, s a szemje haját is jobban ki lehetne sajtolni. A 3. vagy 4 rázó gyermek bére, napszámja, 50-szeresen kitelne a nyeregségből is, de kivált a bor jószágából.»

Közli: Dr. Rodiczky.

Olcsó árak!

Ganz és Társa, Hofherr és Schrantz felsőmagyarországi vezérképviselői

Gőzekealkatrészek, ekevasak, aczél- és fémalkatrészek, gőzekeodrony-kötelek. Sack-rendszerű ekerészletek, ekevasak, kormányok, mindenféle gazdasági gépek. Kazánkovács munkák. Új tűzszekrények. Malomberendezések. Diesel-, szivógáz-, benzin-motorok. ~~~~~

Szilágyi és Diskant gépgyára Miskolcz.

Pontos kiszámítás!

állam rajtuk az 5% iskolaadót beszedi?! Ugyan miért fizetjük a betegápolási pótdadót, ha még cselédeink hozzátartozóit sem gyógykezelgeti az állam?!

Cz. I. a régi jó patriarchális viszony alatt »pofont és nyaklevest« tud csak érteni; hát mi falun élő gazdák mást értünk alatta, de hiába mondanám el cikkírónak, ha úgy sincsen érzéke hozzá? Így hát beszéljünk csak a pofonról: Legyen meggyőződve, hogy a pofonnak legjobb ellenszere volt a rendbírás jogának tudata és több, mint valószínű, hogy lesznek sokan, a kik négy szemközötti pofonokkal fognak szükség esetében a törvény hiányain segíteni. Furcsa lenne, ha Návay Lajos és Cz. I. nagy humanizmusa ismét virágzásnak indítaná a pofonok már hanyatló korát.

Azt mondja Cz. I.: »Az önbíráskodás tulajdonsága volt oka eddig, hogy az ország egyes vármegyéiben a gazdák drága pénzért sem kaptak cselédet«. Ha volt tehát szórványosan túltengés az önbíráskodásban, ott nyomban jelentkezett is a bünhődés, mely reakényszerítette a gazdát, hogy akarva, nem akarva, méltányosan alkalmazza önbíráskodási jogát; így hát nemcsak igazságtalan, hanem felesleges is volt az összes gazdákat a rendbírás jogától megfosztani.

Ugy véli Cz. I., hogy »az önbíráskodás megszüntetésének korántsem lesz következménye a hivatalok szaporítása«, mert »jórészt a községi előljáróságok fogják ellátni a cselédpörököt«. No persze, mert hát a körjegyzői hivatalok olyan fenék nélküli hordó természetűek, hogy akármennyit töltünk is beléjük, soha sem fognak megtelni?...

Bizony, árucikk a munkaerő e sárteken és egyhamar ennek a »barbár felfogásnak« vége sem lesz. Nemzetgazdasági, erkölcsi és társadalmi szempontból is hasznosabb, ha ezt az értékes árucikket a család fő jövedelmezeti családja várára, mint hogy a könnyen gondolkozó kamasz fiú — ki télen az apja nyakán élőködik — a korcsma felvirágoztatására fordítsa.

A családtagokkal kötendő külön szerződésről csak azt jegyzem meg, hogy a hol messze vidékről, csak az elbocsátó beküldése alapján fogadja be a gazda látatlanul cselédjét, hogy kössön külön szerződést a családtagokkal? Ha pedig megérkezésük után kezd a menyecskevel vagy lányokkal szerződéseket kötni, majd azt gondolják, hogy Cz. I. szerinti »belső szolgálatra« akarja őket használni...

Hogy a 23. §-nak, a cseléd testi erejét meghaladó, vagy egészségét veszélyeztető részére vonatkozó pont az 1876. évi XIII. t.-cz. 30. §-ából szóról-szóra lett átvéve, az nem argumentum és nem hízogó a törvény alkotóira nézve sem... Az sem indoklás, hogy »30 esztendőn keresztül nem okozott bajt«. Most nemcsak a viszonyok mások, de a §. végén is ott fityegnek a 22. és 57. §-ok büntetéssel és kártérítési kötelezettséggel fenyegető rendeletei.

Azt tudom, hogy a melyik gazda cselédének ocsut adott, az cselédek nélkül szűkölködött, de még a szolgabíróval is meggyülhetett a baja, hanem ennél azért mégis sokkal hathatósabb »törvény iránti tisztelet legerősebb fegyvere« lenne, ha törvényhozóink mind hivatásuk magaslatán állanának.

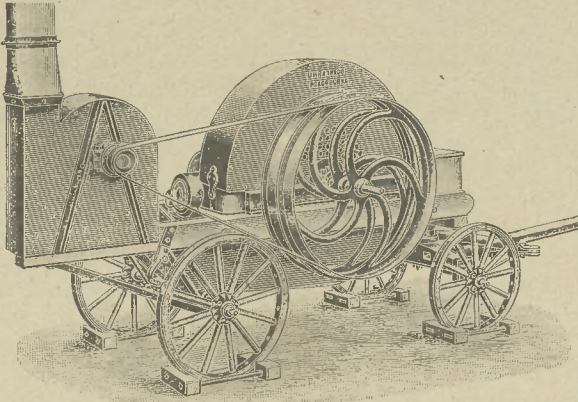
A gabona minőségét illető javaslatom annyira nem »relatív«, hogy minden 12 éven felüli béresgyerek meg tudja határozottan állapítani, ha valjon 100 szem gabona között

hány darab, vagy szem idegen anyag van és ép így minden kezébe adott marék gabonáról meg fogja mondani, hogy egészséges-e, vagy pedig: fülledt, vizes, csirás vagy penészes. De kétlem, hogy a szolgabíró, vagy akármelyikünk is, a helyszínen tartott vizsgálatok nélkül meg merné állapítani valamely gabonáról, hogy az az illető gazda »azon évi termése első osztályu eladó minőségének felel meg«, miként ezt a törvény elrendeli.

Nem sokaltam én a temetési járulékot, hanem az erre rendelt összeget a keresztelőre adnám és ezen felül adnék deszkát és fuvart a temetésre is. Különben — kérdelem — kongruás lelkészeink nem végezhetnék-e ingyen a szegény embereknél legalább a keresztelés és temetés szertartásait? (Miként egy részük meg is cselekszi.)

Hogy esetleg valamikor, valahol, valamelyik gazdára nézve veszélyes lehetett igazságosan minősíteni egy cselédet, ez talán még nem elég ok arra, hogy teljesen töröljék a minősítést. Ilyen nyomon járva, az igazságszolgáltatást is sutba tehetjük, mert a napokban is olvashattuk, hogy egyik bírót ismételt halállal fenyegették meg névtelen levelek útján, a miért köteleességét teljesítette.

Csuful lepocsékolja Cz. I. törvényhozó ur jogi felfogását és számolási képességemet, sőt ennek elemi hiányát is megállapítja és végül megvádol azzal, hogy előttem vásár-

33-ik ábra. Szecskafuvó szállítható szecskavágóval összekötve.

napi munkaszünet nem létezik, mert, mondja: »a helykeresési időt 2 nap helyett 13 napra taksálja«.

Az olvasó kényelmére idézem a törvényt: »Az elbocsátó bizonyítvány kiadása után (tehát november 1-jétől) a szolgálatból való kilépésig (tehát december 31-éig) a gazda köteles a cselédnek a munkaszüneti napokra és az éves cselédnek ezeken felül a gazda által megjelölt két munkanapra szabadságot adni«.

Mint hogy novemberben 5, decemberben 4 vasárnap és 2 karácsonynap van, ezekhez adva a két engedélyezendő munkanapot, összesen 13 napot kapunk parasztosan számítva. Lehet, hogy Cz. I. urnak az ökrei, tehenei és lovai már olyan törvényszerűen vannak nevelve, hogy a munkaszüneti napokon nem esznek, nem isznak és nem üritenek és így elmehet minden embere esetleg helyet keresni, de az én rosszul nevelt állataim mindezeket az illetlenségeket elkövetik és így kénytelen vagyok őket a munkaszüneti napokon is gondoztatni.

Nem tudnék hamarjában nagyobb jót kívánni magunknak, minthogy a legkisebbnek is szava »a Haza javát szolgálja« — miként közleményemben irtam — és ebben az esetben bátran meghallhatják hangját még sorunk intézői is.

Cs. Lázár László.

Szecskafuvó.

Ezen fuvó a szecskavágó által előállított szecskát elszállítja bármely megkívántató távolságban fekvő oly helyekre, a hol a szecská elraktároztatik vagy egyéb takarmányokkal kevertetik.

A fuvó alkalmazható az Umrath és Társa által nagyobb üzemekhez gyártott 340 és 400 m. szájbőségű biró szecskavágókra és ezeknek legnagyobb munkateljesítményét (óránként kb. 3000 kg.) is játszva győzi, sőt a csővezeték hajlásai sem képeznek akadályt. A fuvó a két legnagyobb fajta, akár fekvő, akár kocsira szerelt szecskavágóhoz van szerkesztve. Fekvő szecskavágókra minden további nélkül alkalmazható, olyanokra is, a melyek már korábban lettek szállítva. A kocsira szerelt szecskavágóval összekötött fuvó azon nagy előnnyel bír, hogy a géppel egyazon szállítókészüléken nyugszik s így egyik helyről a másikra szállítható, tehát megfelelő díjért kölcsönadható.

Balesetek munkaközben teljesen ki vannak zárva, a mennyiben a kész fuvó folytán minden oldalról körülzárt és az erőhajtásra szánt szecskavágó önműködő emelő- és visszafutókészülékkel láttatott el, a mely a kezeknek a hengerek közé jutását megakadályozza, úgy, hogy a gép e tekintetben a törvényes követelményeken túl is megfelel.

A fuvó teljesen aczélból és vasból lett előállítva és olajtakarító gyűrűs perselyekkel láttatott el. Az indítás úgy van elrendezve, hogy a szijhuzás kiegyenlítődik, miáltal a kerek tevélye és a szecskavágó perselye megkíméltetik. A hajtótárcsa, a melyet a lokomobil hajt, az állványon közvetlen a szecskavágó perselye mellett van alkalmazva, míg a fuvó meghajtására szolgáló tárcsa kívül van szerelve. A meghajtás közvetlen a mozgony lendkerékéről történhetik, tehát a mozgony forgantyutengelyére külön kisebb átméretű szijkerékre szükség nincs. A csövek megfelelő erős, kívül belül horganyzott bádogból készülék, úgy, hogy azok rozsdá ellen teljesen védve vannak.

Felvidéki burgonyatermelésünk kilátásai.

A »Gazdasági Lapok« több ízben is szóvá tették már azon betegségeket, melyek burgonyatermelésünket a jelenben fenyegetik. Ha egyeseknek unalmas is lehet már a talán személyesen még nem tapasztalt bajok ismételt emlegetése, kötelességünknek tartjuk mégis gazdaközönségünk figyelmét e bajokra felhívni mivel a legkomolyabban kell tartanunk attól, hogy megismétlődnek a negyvenes évek összes kalamitásai, mely időben pedig a burgonya termelésének lehetősége is kérdésessé vált. Vészteli felhőkről beszélhetnénk a felmerülő jelenségek alapján, de minthogy nem irunk szépirodalmi cikket, frázis nélkül soroljuk fel a tényeket:

F. évi 6. számunkban szóvá tettük gr. Arnimnak a gyűrűbetegségről írott cikkét. Jelentőségében csak emelkedik ez a cikk az által, hogy az ott elmondottakat Appel kormánytanácsos, a német biológiai állomás tagja, mindenben megerősíti. A megerősítés tehát a legautentikusabb hivatalos helyről ered. A németországi gazdasági egyesület nagy hevében u. i., a vetőmagtenyésztő szakosztály február hó 18-án tartott ülésén, úgy Appel, mint Arnim az e betegségről tartott előadásukban a német gazdaközönséget a gyűrűbetegség óriás mérvű elterjedésére, az ebből

Tavaszbuzza . . . . . á K 30

Tavaszcsoz . . . . . á K 30

Hannaárpa . . . . . á K 22

Duppau zab . . . . . á K 24

Tavaszbükköny . . . . . á K 17

részben Budapestről, részben vidéki állomásokról szállítva **kitűnő minőségben kapható**

HALDEK

magnagykereskedésében

József főherceg ő cs. és kir. fensége udvari szállítójánál.

Budapest, V., Bálvány-utca 6.

várható károokra a legkomolyabban figyelmeztette. Mindkettő új adatokkal is szolgált, a mennyiben Arnim cikkének riasztó hatása alatt igen sok német gazda vizsgáltatta meg burgonyáját, de úgy Appel, mind Arnim szerint az összes beküldött burgonyák inficiáltak voltak.

A burgonya göndörödése nálunk, hivatalosan legalább, ez ideig még nem lett megállapítva. Tekintve Németországgal sűrű üzleti összeköttetésünket, feltétlenül el lehetünk képzelve arra, hogy e betegség felléptéről rövid időn belül hírt hallunk. Vegyük azt számításba, hogy Németország egyes részei ugyszólván teljesen el vannak lepve ezen betegséggel, így különösen a Rajna vidéke és Westfalia; e sorok írójának szintén volt alkalma Németország sok más helyén 50—60%-os károkat látnia.

E két burgonyabetegséget a Gazdasági Lapok már ismertették, beszámolhatunk még harmadiknak a szárhothadásról (Schwartzbeinigkeit), melyet e sorok írója az 1901. évben észlelt a felvidéken először. E betegségnél a szár alsó része jellegzetesen megfeketedik, majd elrohad. Ez a folyamat természetesen megakasztja a tápanyagfelvételt, a megtámadott bokr eleinte sajtáságos fakó zöldessárga színt nyer, a levelek összezsugorodnak, az alsó szárrész elrohadásával az egész bokr elszárad. A bajt baktériumok okozzák, melyek rendszerint a megtámadott vetőgumó elültetésével terjednek tovább. Az egyszer inficiált talajon azonban egészséges gumó után származó bokr is megkaphatja a bajt, ha valami uton megsériül. Nagyobb mérvben lép fel a betegség aprózott vetőgumó használatánál. Ugyanez áll a gyűrűbetegség és a göndörödére is, a miért gazdáinkat az aprózott gumó ültetésétől a legkomolyabban óvjuk. A gumót u. i. annak parás héjja nagy mérvben óvja, míg az aprózott gumó teljes mérvben ki van szolgáltatva az összes, betegséget előidéző baktériumok támadásának. Drótféreg, pajor, stb. által megrágott gumó, szárrész sokszor fertőzve lesz, innen ered az, hogy sokszor a bokornak csak egy része betegszik meg. A szár gyakran a burgonyamoly rágása következtében szárad el az elmondottakhoz hasonló tünetek között, de ha fertőzés nem áll be, nem is feketedik meg. A moly rágása természetesen a fertőzést nagy mértékben segíti elő, tanácsos ezért még június hó folyamán az ily bokrokat eltávolítani, később a moly álcája bebábozás végett a földbe húzódik a kártételét a jövő éven folytathatja. A moly különben ritkán lép fel, említést főképpen azért érdemel, mert kártételét könnyen szárhothadásnak nézheti az ember, mint az e sorok írójával is történt az első éven.

A legnagyobb bajt ezidő szerint még mindig a burgonyavész okozza, mi az országos burgonyatermelési átlag alacsony voltából (43.7 q.) biztosan következtethető. A szoros értelemben vett felvidék fajai gyorsan degenerálnak, minek oka a gazdasági viszonyokon kívül az égalj zordságában keresendő. A régi toporezi, szász hagyma stb. fajok az új Cimbal, Dolkovszky fajokkal a versenyt ki nem állják, csakhogyan ezen új, a vésznek ellentálló fajok mind kései érésűek, igen gyakran nem

tudnak teljesen beérni. Ez az oka, hogy az új fajták jó tulajdonságaikat gyorsan veszítik, hozzájárul ehhez az a körülmény, miszerint a tenyésztők új burgonyafajákat kiváló gondossággal kiválasztják, azok igénye a talaj, trágyázás és a megmunkálás iránt nem lehet csekély. A talaj és a burgonya megmunkálása pedig igen sok kívánnivalót hagy hátra a felvidéken, sok helyt a kézi munka a kivándorlás következtében oly ritka, hogy annak bemivelése kizárólag csakis állati erővel történhetik. A burgonya a legtöbb helyen erősen lesz aprózva, trágyát legfeljebb szeszgyári gazdaságok termelnek elegendő mennyiségben. Ily körülmények között a burgonyának degenerálnia kell, a vetőmagváltoztatás előbb-utóbb elkerülhetetlen. Gazdáink jó része a burgonyavészszel szemben védekezni akarván, a vetőmagcserétől egy még nem ismert betegségtől félelem következtében nem fognak elállani. A vetőmagcserélésnek feltétlen következménye, kellő óvatosság hiányában, a gyűrűbetegség, a göndörödés, a szárhothadás.

Ezen betegségek kétségtelenül az utolsó évek abnormális időjárásai következtében terjedtek el oly nagy mérvben, nem lehetetlen, hogy kedvező tenyészidő esetén csökken a veszély, de épp oly könnyen lehetséges ennek ellenkezője. Felvidéki mezőgazdaságunkra ez az eset kétségtelenül végzetes volna. Ha a visszavándorlás még oly nagy is, a felvidéken a mai cseléd- és munkabérek mellett csakis a szeszgyárral bíró gazdaságok tudnak még némileg boldogulni, a többi kivásárolja az amerikai pénzü kisbirtokos. Az államra se szociálpolitikai, se nemzeti szempontokból nem lehet közömbös a felvidéki középbirtokos osztály végső pusztulása, pedig ha a burgonyatermelés lehetősége az említett betegségek következtében megszűnnék, ez egyszeriben véget vetne a felvidéki szesziparnak, evvel együtt a középbirtokosoknak is. Kétséget nem szenved, hogy az állam egész közgazdaságunkat nagyon is közelről érintő burgonyabetegségek terjedését közönyös szemmel nem fogja nézni, de míg egy bürokratikus szervezet megmozdulhat, addig nagyon sok idő telhetik el, az alatt a betegség nagyon sok tért nyerhet. Amugy is az önségély lévén mindenkor a legbiztosabb, burgonyatermelő gazdáinknak a következőket ajánljuk:

1. Vetőmagot külön termesszünk, lehetőleg oly táblán, melyen az említett betegségek még nem léptek fel, vagy legalább olyanon, a melyen a baj aránylag a legkisebb mérvben mutatkozott.

2. A tenyészidő alatt megbetegedett bokr még a kiszedés előtt kiásandó, nem kár érte, mert úgy sem szolgáltat életképes gumókat. Az egyszer megbetegedett bokr ivadékai a második, harmadik éven feltétlenül kipszultulnak, tenyészidejük alatt csak a talajt fertőzik.

3. A vetőgumó a legnagyobb gondal válogatandó ki, lehetőleg szárazon és hűvösön tartandó el. Kupaczkobani eltartás esetén nagyon ajánlatos a Holz-féle szellőztető alkalmazása.

4. A kiásáskor mutatkozó beteg gumókat

ne hagyjuk a szántóföldön. Mivel a földet befertőzik, megsemmisítendő.

Az elmondottak betartása esetén sok panasza nem igen lesz ok. Vigyázni kell természetesen egy szükségessé válható új vetőgumó beszerzése esetén, a köldökvégen eszközölt metszési lapról a »Gazdasági Lapok« említett már tett, beteg lehet azonban a burgonya akkor is, ha az említett foltok nem volnának szabad szemmel észrevehető. Legtanácsosabb még az új vetőmagszükségletet valamely reális, ismert tenyésztő utján beszerezni, az u. n. szaporítók jó része a vetőmagtermelésnél nem mindig jár lelkiismeretesen el.

A köz érdekében kívánatos volna még, hogy minden gazda, ki az említett betegségek valamelyikét észleli, arról alulírottat, ki a kérdéssel hivatalból is foglalkozik, értesíteni sziveskedne. Szükséges volna ez, hogy a baj terjedéséről fogalmat nyerhessünk, valamint arról is, hogy az ország melyik része tekinthető a legalkalmasabbnak arra, hogy ott, ha ennek szüksége esetleg fennforogna, az inficiált gazdaságok részére a legbiztosabban egészséges vetőgumót termelhessünk.

Bertsch Ottó.

A Myxomonas betae regéje.

A ki figyelemmel kísérte az utóbbi évek növénybetegségeinek irodalmát, meglepetéssel értesült arról, hogy a cukorrépa ellenségeinek újból szaporodott egygyel a száma. Az új kártevő, a mely a cukorrépa gyökerének és szárazon való rothadásának az okozója, de egyébként is fontos szerepe van a cukorrépa betegségeiben, egy nyálkagomba, még pedig a magasabb fejlettségűek közül; neve *Myxomonas betae* Brzezinski.

A nyálkagombák, a melyek a valódi gombákkal semmiképpen sem függenek össze, a legalsóbbrendű szerkezetek, az egysejtű lények — protisták — közül velők. Egyik tagjuk a *Plasmodiophora brassicae* Woronin már régebben ismeretes, a mennyiben ez hozza létre a kerek répán a golyvát.

A nyálkagombák spórái gyorsan csíráznak. Belőlük előlép egy orsószzerű egyostoros mesztelen sejtéből álló test, a myxamöba, a mely élénken mozog. A myxamöbák egy ideig oszlással szaporodnak, azután összeolvadnak egyetlenegy, szabad szemmel is látható csomóvá, a melynek plazmódium a neve. A plazmódium vagy egyszerűen szétesik apró spórákká, vagy pedig belőle külön test nő a spórák fejlesztésére.

Mint látjuk, a nyálkagombák meglehetősen bonyolódott módon fejlődnek. Ezt a komplikációt még erősebbé teszi azonban az, hogy a plazmódium, ha nincsen elegendő nedvesség arra, hogy spórákat vagy sporangiumot fejleszthessen, úgynevezett cysták alakjában várja meg a kedvezőbb időt.

Brzezinski a cukorrépa új ellenségeinek a *Myxomonas betae*-nek fejlődését és átalakulásait végig leírja*, s ennek alapján ezt a lényt a nyálkagombák közé osztja be.

A felfedezés azonban nem maradt annyiban. Trzebinski a múlt évben bőségesen ta-

*) *Mixomonas betae*. Extr. Bull. Acad. Sc. Cracoviae. 1906.

Köln árjegyzékek mindennemű gazdasági gépekről!

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR BUDAPEST

RÉSZVÉNY TÁRSULAT

ugyszintén **MAGANJÁRÓK** (utimozdonyok) cséplési, vontatási és szántási célokra (a mozdony után akasztott egy ölet fogó ekével.)

Referenciák az ország minden vidékéről!

ENTRENKÉNY VÁRODI HAZAI SZÁRMARASZTÁS VÉDŐJEGY

Szegtökéletesebb rendszerű

Gőzcséplő- készletek

nulmányozta** a *Myxomonas betae*-t és arra az eredményre jutott, hogy az egyáltalában nem is létezik, **Brzezinski** rendkívül durva tévedésnek áldozata.

Trzebinski szépen kimutatja, hogy a *Myxomonas* »spórái« a plazmában levő apró testek, amelyek bizonyos behatásokra a **Brown**-féle mozgást végzik. A »myxamobák« plazmagomolyok. A »plazmódium« a pusztuló cukorrépa sejtjei plazmájának törmeléke.

Saját kísérleteivel is megerősíti ezt a sujtó kritikát **Trzebinski**, még pedig olyan egyszerű módon, hogy arról bárki maga is meggyőződhetik. Ha egy levélnyélrabbát, vagy más finomabb részét a cukorrépanak megmérgezzük, például szublimátba vagy karbolsavba mártjuk, a pusztuló sejtekben rövid pár óra alatt végbemegy mindaz a változás, amely a plazmát olyanképpen roncsolja szét, hogy könnyen valaminő élősködő jelenlétére gondolhatnánk.

Brzezinski *Myxomonas betae*-jének regéje azonban nem ismeretlen nyomokon halad. **Debray** *Pseudocom munis vitis*-e ezelőtt 8—10 évvel épen ilyen szomorú sorsra jutott.

Ruhmwerthi Rapais Raymund dr.

KÖNYVISMERTETÉS.

Magyarország földmívelésügye 1906. évben. Külön lenyomat a m. kir. kormány 1906. évi működése és közállapotairól szóló és az országgyűlés elé terjesztett jelentés és statisztikai évkönyvből. Ez a munka tükrözi a kormányzati működésnek és temérdek adatával főforrásul szolgál a közviszonyok tanulmányozásának. Föl is fogjuk használni minden előforduló alkalommal. A kár csak az, hogy oly későn jelenik meg. Hiszen most már az 1907-ik évnek kellene megelenni.

Tájékoztató vidéki állat- és madárvédő egyesületek alapításában. Az orsz. állatvédő egyesület egy brosúrát adott ki, melyben minden vidéki egyesületek alapításának formaiságai a szükséges alapszabályok bennfoglaltatnak. A központi szövetséghez a csatlakozást is tárgyalja, valamint mily jogokat élveznek a vidéki egyesületek tagjai a központban. Mindnyájunk előtt ismeretes az állat- és madárvédelem szükségessége, miért is örömmel üdvözljük az O. Á. V. E. e kiadványát, azt kívánva, hogy uttörő munkája az oly vidékeken, ahol a védelem még szervezve nincsen, kellőleg jutalmaztassék is. A brosúra kapható az Orsz. Állatvédő Egyesületnél, Budapest, IX., Ernő-u. 11—13.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. Az esparzette luczerna helyett.

Birtokom hegyes, 270 méterre a tenger színe fölött. A föld homokos agyag, az aljában nagyon kötött agyag. A luczernát nem termi. A vöröshere azonban jól diszlik. Mint-hogy azonban a vöröshere saisonja kurta és tehenészetemnek az egész nyáron át zöld takarmányra szüksége van, ennél fogva az esparzettere gondoltam, abban a feltevésben, hogy az alsó földréteg márgás terein jól diszlene. Helyes-e a számításom? Micsoda különös támogatást igényel, hogy jó terméseket adjon.

B. M.

** Zeitschr. Pflanzenkr. 1907.

Kérdés. Lehet-e műtrágyával helyettesíteni a szerződésben kikötött iszálló rágyát?

Haszonbéri szerződésem folytán kötelezve vagyok a bérbe vett földet utolsó évben megtrágyázni. Szerződésemben van »jól megtrágyázni«. A minőség és mennyiség nincs megjelölve. Használhatok-e műtrágyát? És mennyit holdanként? Hogy követelése ne legyen a bérbeadónak.

K. F.

Kérdés. Lótetük a konyhakertben.

Konyhakertemben az elmúlt évben a lótetű plántákban és mindennemű veteményben igen nagy pusztítást tett, s az idén is attól félek, hogy újra kezdi annak idején, s azért is felkérem a kerttulajdonosokat, akiknek már volt ezen kártékony féreggel dolguk, miként lehetne ezen pusztítást megakadályozni?

G. K.

Kérdés. Kecsketartás istállóztatással.

Háztartásom tejszükségletének fedezésére 2—3 drb kecskét óhajtanék tartani, s mint-hogy a községi legelőre a kihajtás nincs megengedve, elérhető lenne a fenti cél folytonos istállózás mellett. — Melyik fajta tűrné ezt leginkább, s mi módon lenne legokoszerűbb a kecskék takarmányozása. Miként rendezem be istállójukat, s építhetem-e azt fából is. — Esetleg jelent-e már meg erre vonatkozólag olyan mű, melynek alapján fenti célomat elérhetném?

S. L.

Felelet. Kereskedelmi érettségivel lehet-e gazdasági akadémiai vizsgát letenni című kérdésre.

A m. kir. földm. miniszter 72445/IV A—1. 1906. szám alatt a gazdasági akadémiák részére kiadott szervezeti szabályzata értelmében gymnáziumi vagy reáliskolai érettségivel kívül csak azok vehetőek fel rendes hallgatók, kik a felső kereskedelmi iskolát jeles eredménnyel végezték. Ha tehát kérdésttevő végbizonyítványt óhajt a gazdasági akadémián nyerni, akkor tartozik a megkívánt érettségi bizonyítvány felmutatásán kívül az akadémia 3 éves tanfolyamát hallgatni, a gazdasági és egyéb szakgyakorlatokon résztvenni, továbbá az előirt colloquiumokat és vizsgákat letenni. Magán uton a gazdasági akadémiát elvégezni nem lehet.

Legány Ödön.

Felelet. Szőlő trágyázása fahamuval című kérdésre.

A szőlő termését két dolog ronthatja meg az elemi csapásokon felül. Az elhibázott metszés és a föld szegénysége. De az elhibázott trágyázás is hozzájárul ehhez. Kérdező a töke nyakán trágyázott, ez hibás. A trágyát tavasszal a barázdába kell berakni és nyitáskor földdel betakarni. Ez a helyes trágyázás, mert a gyökerek így férnek hozzá legkönnyebben. A fahamu kitűnő szőlőtrágya, de 2 mm. egy kat. holdra gyenge adag, 5—6 mm. a barázdákba szórva tavasszal lenne a kellő mennyiség. De ez csak egyoldalú trágya. Főleg kalitragya. 2 mm. szuperfoszfát és 80 kg. chilisalétronnak kellene vele együtt járni.

Felelet. Dohányföld műtrágyázása című kérdésre.

Mindenek előtt ki kell jelentenem, hogy a kapás növény jobb előveteménye a dohánynak, mint a gabona, különösen akkor, ha a kapás istállótrágyázásban részesült. Hazánkban azonban legtöbbször gabona után következik. Közvetlen alája csak érett istállótrágyát szabad adni s azt is még ősszel kell

alászántani! Kérdésttevő esetében a műtrágyák közül a chilisalétronnak és a szuperfoszfát jöhet figyelembe. Különösen az utóbbi hazai viszonyaink közt eredménytelenné használható, mert az nemcsak a termés nagyságára, de annak minőségére is kedvező befolyást gyakorol. A 18%-os szuperfoszfátból kat. holdanként 120—150 kgr. szórassék el minél előbb, de legkésőbb az ültető-szántás előtt, a chilisalétronnak pedig 60—80 kg. adható kat. holdanként úgy, hogy annak egy része ültetésekor — esetleg az öntöző vízzel feloldva — másik része pedig 3—4 hét múlva, kapálás előtt és harmat felszáradása után hintessék el.

Legány Ödön.

Felelet. Répa és luczerna 5-ös forgóba állítva 60% takarmánynövényekkel című kérdésre.

Az I-el jelzett forgó kifogástalan, főleg ha istállótrágyát is kap, a mi megemlítve nincs. Ha azonban a luczerna forgón kívül van, akkor nem 5-ös forgó, hanem 4-es norfolki.

A II-vel jelzett forgó ellenkezik a forgó alkotások alapját képező ismereteinkkel. Arról fölösleges is beszélnünk. A luczernára itt is az van mondva, hogy forgón kívül, de azért benne van a forgóban. A hol a luczerna 10 évig állott, ott egy táblát kijelölünk a luczerna számára és figyelembe sem véve alkotjuk meg a kalászos forgót. A luczerna csak esetleg kerül bele ebbe a forgóba, ha kiszántás alá jön, de akkor is fölváltja egy új luczernát, a melyről sietünk gondoskodni.

L.

HIREK.

Időjárás Jásznagykunszolnok megyében. Időjárásunk a mezőgazdaságra a lehető legrosszabb. A várt korai tavaszodás helyett még mindig a tél utolján vagyunk, folyton esővel, néha kevés éjjeli fagygyal. Szó sem lehet külső földmunkálatról, mert a talaj felszín folyton sárban van, a mi már a buzáknak is hátrányán van. A sok télutói ismétlődő csapadék miatt szikes és lapos földeken a víz már megállott, ott tehát már előre láthatólag az alig hogy kikelt gyenge buza okvetetlenül kivesz, megzabálva kipusztul. Isten őrizzen erősebb hirtelen éjjeli fagytól, mert úgy járhatnánk, mint a múlt évben, mikor is az erős márciusi fagy miatt pusztultak ki a sáros, vizes felszín miatt a buzavetések. Száraz, meleg időre volna már égetően szükség, mert már így is nagyon el vagyunk késve a mezei munkálatokkal. Jásznagykunszolnok megye, 1908. III/5.

Gyászhír. Szerényi Miklós honvédszázados, a katonai érdemkereszt tulajdonosa, február 27-én, hatvanhat éves korában meghalt Budapesten. Temetése február 29-én, délután három órakor volt a XVII. számú katonai kórházból. Halála a Szerényi-családon kívül a Jakabffy és Diószeghy családoknak egy-egy ágát is gyászba borította. A boldogult a legszelebb körben ismert hippologus volt, de ki nagy kedvteléssel üzte a baromfitenyésztést is, és a BOE választmányi tagja volt. Kispesten tartotta fenn telepét, melyet most örökösai felosztatnak. Nemcsak lapjainknak volt hive, de lapunk szerkesztőjéhez is 30 éves barátság fűzte, szeretetreméltóságával és szakértelmével mindenkit lekötöztetett és lekötött. A régi kedves jó barátunk emlékét mindenkorra megfogjuk őrizni. Áldás emlékének!

A selektált (kiválogatott) anyarépákról nyert és impregnált takarmányrépamagnak manapság sem párja, sem konkurrencziája nincs.

Kapható:

Mauthner Ödön cs. és kir. udvari **Budapesten.** magkereskedésében

➔ **Árjegyzék ingyen és bérmentve.** ➔

Kitüntetés. Vilma németalföldi királynő *Koerfer* István dr. földművelésügyi miniszteri fogalmazót az Oranje-Nassau-i rend lovagjává kinevezte. A törekvő miniszteri hivatalnoknak, a jeles írónak és lapjaink kedves munkatársának egyaránt szívből gratulálunk az ért kitüntetés alkalmával.

Mozgalom a szerb kereskedelmi szerződés ellen. A legutóbb megkötött szerb kereskedelmi szerződés nem zárja ki, mint ahogy a gazdaközönség követelte, a leölt állatok behozatalát. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ebből kifolyólag széleskörű mozgalmat indít oly célból, hogy a törvényhozás a megkötött szerződést semmi szín alatt se hagyja jóvá. Az O. M. G. E. csatlakozásra hív föl valamennyi gazdatársadalmi szervezetet.

Szerződéses tárgyalás Görögországgal. A külügyminiszterium helyiségében már két hete folyik a tárgyalás, melynek célja kereskedelmi szerződés létesítése Magyarország-Ausztria és Görögország között. A tárgyalást mint hírlík már be is fejezték.

A söradó reformja. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségében tegnap a Magyar Serfőzők Egyesületének és a Vidéki Sörgyárosok Egyesületének kiküldöttjei közös értekezletet tartottak *Aich* Ferenc elnöklésével. Az elnök megnyitó beszédében utalt arra, hogy a söradó készülő reformja okvetlenül szükségessé teszi, hogy a söradó reformjával foglalkozzanak az érdekelt körök. Első feltétele azonban az akezióknak, hogy a fővárosi és vidéki sörgyárosok közös kívánásokkal lépjenek a kormány elé. Többek hozzászólása után *Bürger* Albert a vidéki sörgyárosok kívánásait jelölte meg. A tanácskozás folyamán teljes megegyezés jött létre egy emlékiratra nézve, melyet már a fővárosi és vidéki sörgyárosok együttesen terjesztettek *Wekerle* Sándor pénzügyminiszter elé.

A pénzügyminiszter és a londoni magyar kiállítás. A londoni lordmajor, a londoni magyar kiállítás angol diszbizottságának elnöke legutóbb levelet írt *Wekerle* Sándor miniszterelnök-pénzügyminiszternek, a ki a következő sorokban válaszolt:

My Lord! Végtelenül örvendek, hogy hozám intézett nagyra becsült levelével ismét jelét adta annak az értékes érdeklődésnek, melylyel a jelen évben Londonban tartandó magyar kiállítás iránt viseltetik. Igazán örömmre szolgált, hogy a diszbizottság elnökségét elfogadni méltóztatott. Nagy köszönettel vettem a londoni kereskedelmi karának lekötő támogató és biztosíthatom, hogy mindkettőt nagyra becsülik Magyarország ama körei, a melyek az ügy iránt érdeklődnek. Remélem, hogy a magyar királyi Dohányjövődék kiállítása meg fogja nyerni az angol közönség tetszését, s ezzel a pénzügyi kormány hozzájárult a kiállítás sikerének biztosításához, melyet egyébként minden rendelkezésemre álló eszközzel igyekezni fogok előmozdítani. Legőszintébb nagyrabecsülésem nyilvánítása mellett maradok lekötőleztette *Wekerle* m. kir. pénzügyminiszter.

Mezőgazdasági téli tanfolyam Nagygyencsen. A vas megyei gazdasági egyesület a földművelésügyi miniszter támogatásával f. évi január hó 1-étől február hó 22-éig terjedő időben Nagygyencsen egy mezőgazdasági és háziipari tanfolyamot rendezett. Ebben a tanfolyamban állandóan részt vett 25 kigazda hallgató, a kik felfogási képességükhöz mért terjed-

lemben rendszeres oktatásban részesültek és azon kívül a kosárfonást és különféle bognármunkát megtanulták. A február hó 22-én tartott záróvizsgán — melyen a miniszter képviselőjében megjelent *Keller* Gyula, akadémiai tanár, továbbá az egyesület elnökének *Ernuszt Kelemennek* az élén nagyszámu gazdaközönség — a hallgatók estelmes, szabatos feleleteikkel fényes tanubizonyosságot tettek arról, hogy idejüket hasznosan, jól értékesítették és hogy az előadók: *Westsik* Vilmos, *Rösler* Károly és *Balogh* Endre feladatuknak derekasan megfeleltek.

Katonai gazdasági kurzus. A földművelésügyi miniszter rendeletére a magyar királyi földmivesiskolában szervezett katonai gazdasági tanfolyam vizsgálatát a napokban tartották meg. A földművelésügyi minisztert *Kállay* Ubul főispán, a brassói honvédegyalozred parancsnokságát *Kádár* József alezredes képviselte. A tanfolyamon résztvett honvédek szabatos feleleteikkel a vizsgázó bizottság teljes megelégedését érdemelték ki. A tanfolyam állandósítására és országos szervezésére a vizsgázó bizottság a honvédelmi és földművelésügyi miniszterekhez javaslatot terjeszt. Vizsgálat után szigeti *Vargha* László igazgató házában a jelen voltak társasbédre gyűltek össze, a hol *Kállay* Ubul főispán a királyra, *Fehér* alispán pedig a földm. miniszterre mondott pohárköszöntőt.

Székely gazdakörök. A hegyvidéki kirendeltség jóirányu akeziót indított meg a tél folyamán. A működési körébe eső területen levő községekben, oda, a hol gazdakör van, gazdasági szaktanítót küld ki, a ki a legszükségesebb gazdasági tárgyakból megválogatva eszmecserét és valóságos vitaestét rendez. Érdekes látni az élelmes székelyeket, mily érdekesen szövik, téditják a gazdasági tanítást s miként igyekeznek minél világosabb gazdasági ismeretek birtokába jutni. Ezek a gazdasági beszélgetések felölelik az egész község gazdasági és társadalmi életével összefüggő összes kérdéseket. Legutóbb *Jobbágytelke*, *Köszvényes*, *Mikháza*, *Szentgerincez*, *Kakasd* és *Szentlászló* községekben voltak ilyen vitaesték.

Állami birtokvásárlások telepítési czélokra. A földművelésügyi miniszter ujabban hétezer-négyszáznegyvenkét kat. hold földet vásárolt telepítési czélokra a Királyhágón tul. Az ujabban vásárolt területek között van *Kemény* József bárónak geredkereszturi 1800 holdas, továbbá *Tamássy* Péter dezméri lakos 1200 holdas birtoka. Ismeretes dolog, hogy a kormány a Bukovinából hazatelepedni kívánó magyarokat Hunyad vármegyébe óhajtja letelepíteni. Ebből a célból a m. kir. földművelésügyi miniszter Déva környékén négyezer-kétszázkilenczven holdat szerzett meg, melynek javarészt, miután az mezőgazdasági művelésre — erdőterület lévén — nem alkalmas, a telepítés nem az idén, hanem csak a jövő évben veszi kezdetét. Ezekkel az új birtokvásárlásokkal öt hunyadmegyei község hozzátelepítéssel növekedik és bukovinai magyarokkal erősödik, mert a bukovinai öt magyar községből hazatelepedni vágyó véreink itt találnak új otthont. Megjegyezzük, hogy Bukovina öt magyar községében a hazatelepedés vágya oly nagy mérvet öltött, hogy a földművelési kormány a jelentkező bukovinai csángók mindegyikét az idő szerint letelepíteni nem bírja. Azért Alsó-Farkad községben, Hátszeg városa

mellett, megvette Lónyai Menyhért gróf ezer holdas birtokát, Alvinczen pedig, a hol a kincstárnak már volt telepítési czélokra kétszázhatvannégy holdas birtoka, ujabban megvásárolta *Novák* Gyula birtokát is, s így ma Alvinczre is letelepítenek több szorgalmas csángó családot.

Gazdák véle nénye a parcellázásról. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tudvalevőleg tizenkét pontból álló kérdőívet küldött a vármegyei gazdasági egyesületekhez, hogy adjanak véleményt arról, miként prosperálnak a parcellázott birtokok. E kérdőpontokra, mint értesülünk, a Győrvármegyei Gazdasági Egyesület főbb vonásaiban a következő választ adta: A parcellatulajdonosok általában szépen prosperálnak, a jövőre, a pénzviszonyoknak jobbrafordultával, még szebb eredmény várható. Jelenleg még a legtöbb nehézséget a drága fizetési föltételek okozzák. A parcellázás legfőbb jóságát az egyesület abban látja, hogy gátat emel az agrár-szociálizmus terjedésének. Megszüntetni ez sem fogja ugyan, mert a kiken a parcellázás segít, azok a földművelők osztályának műveltebb, aránylag vagyonosabb, tehát az agrárszociálizmussal szemben inkább immunis részéhez tartoznak. A kivándorlás csökkentésére eddig nem volt észrevehető jó hatása; igaz, hogy nem is oly elterjedt még, hogy a kivándorlás statisztikájában nagyobb nyomatóka volna; de jó hatása később mindenesetre mutatkozni fog. A törvényes szabályozás tekintetében csupán azt tartja szükségesnek, hogy a parcellázási esetek a törvényhatóságnál bejelentessenek s így a vármegyei gazdasági egyesületeknek módjukban legyen fölvilágosítani a kisembert és megóvni a gyakran előforduló kizsárolástól.

Osztrák gazdák a birtokfelaprózás ellen. A parcellázások elszaporodása nemcsak nálunk, hanem Ausztriában is sok visszaélés melegágyává lett és akárhany esetben régi, virágzó gazdasági üzemek tulságos elaprózása folytán káros gazdasági következményeket von maga után, a melyek ellenében ideje volna törvényhozási intézkedésekről gondoskodni. Az osztrák központi gazdatanácsot ez a gondolat vezette, midőn a tultengő és egészségtelen parcellázó mozgalom korlátozása céljából külön törvény alkotását sürgeti, a melynek érvénye minden parcellázási üzletre, adásvételre vagy cserére kiterjedne, kivéve a kényszereladás, tagosítás vagy lakóházzal való beépítés folytán szükségessé váló parcellázásokat. Az osztrák gazdatanács e törvénybe a következő fontosabb intézkedéseket kívánja felvételni: a parcellázással való iparszerű foglalkozás hatósági engedélyhez kötendő és szigorú hatósági ellenőrzés alá vonandó; földrészteladások csak nyilvános árverés útján és a parcellázási terv előzetes közhírre tétele után történhetnek, a parcellázási üzlet egész lefolyása ellenőrizendő, parcellázott birtokoknak bizonyos időn belül

A Bőr- és Lithion-tartalmú, természetes és vasmentes

Salvator-forrás

künnő sikerrel használtatik vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvénynél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál.

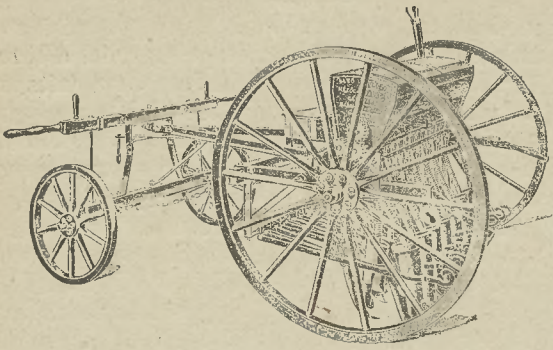
Kapható ásványvizskereskedésekben vagy a Szinye-Lipócsi Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfrakpart 8.

LOKOMOBILOK, GÖZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK,
TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

LOSONCI DRILL

tolókerekes SORVETŐGÉP, aiul- és felülvető szerkezettel.

Első losonczi mezőgazdasági gépgyár
BASCH ÉS TARJÁN mérnökök, LOSONCZ.

Kizárólagos vetőgépgyár.

Tessék árjegyzéket kérni.

Ritüntetve: 1906. Kolozsvár: Aranyérem.
1906. Nagyvárad: Elismerő oklevél.

1907. Sepsiszentgyörgy: Aranyérem.
1907. Pécs: Állami ezüstérem.

1906. Nagyvárad: Elismerő oklevél ujitásokért.

való újabb felosztása eltiltandó s a földdel való üzérkedésnek, uzsorának mindenféle manapság elterjedt formája, valamint a parcellázásra való csábítás szigorú büntetéssel sújtandó.

Az amerikai gazdasági viszonyok tanulmányozása. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület elhatározta, hogy az amerikai mezőgazdasági viszonyokat főleg a gépgazdálkodást a helyszínen szakértővel tanulmányoztatja s a szerzett tapasztalatokat közkincsévé teszi a magyar gazdaközönségnek. Az OMGE e szándékát támogatta a Czukorgyárosok Országos Egyesülete, valamint több nagybirtokos is, úgy, hogy az egyesület a tanulmányútra kiküldötte Szandiner Henrik birtokost, a ki már el is indult a Cunard hajóval Amerikába, ahonnan jövő év szeptember havában tér haza.

Borkivitel Amerikába. A m. kir. Kereskedelmi Muzeum igazgatósága felhívja a hazai bortermelők figyelmét arra, hogy a tengerentútra szállított küldeményeknél a konzuli számlákat helyesen állítsák ki, mert ennek elmulasztása esetén a beérkező áruk elvámolását igen megrehezítik és károkat okoznak vele. Az Amerikába szóló bárminemű szeszital küldeményeinél mindig ki kell tüntetniük a konzuli számlában a szállított italok szesztartalmát és ezen konzuli számlát mindig kellő időben az áru címzettjének ajánlott levélben küldjék be.

Az 1907. évi október hó 1-én életbelépett új amerikai élelmiszer törvény intézkedéseinek megfelelőleg, a palackozott árunál a palackon levő magyar fölírású czimkén kívül egy angol szövegű czimkének is ott kell lennie, melynek úgy az ital elnevezését, valamint a következő kijelentést is angol nyelven kell tartalmaznia: »Produced and bottled in Hungary.«

Felhívjuk a bortermelők figyelmét még egy fontos körülményre, a mely igen sok kellemetlenséget és tetemes költséget okoz a palackozott áruk szállításánál. Ez az, hogy a konzuli számlában a palackok irtartalmát nem tüntetik ki helyesen. Rendesen ugyanis 0.75 litert tartalmaznak a kereskedői forgalomban egész palackoknak elnevezett üvegek, míg a fél palackoknak elnevezett üvegek irtartalma 0.35 liter. Egy Amerikába szállított ládában az elvámolás alapját képező mennyiségnek megfelelőleg — mindig vagy 12 egész, vagy 24 fél üveg van és ezt így kell megjelölni: 12/1, — vagy 24/2 bottles. A liter jelzést nem kell utána írni, mert az amerikai vámhivatal appraiserje, a konzuli invoiceban kitüntetett mennyiséget veszi az elszámolás alapjául. Természetes, hogy 12 liternek kitüntetett 12 palackért jóval több vámot kell fizetni, mint 12 drb egyenkint 0.75 litert tartalmazó áruért. Ez vonatkozik szilviorium, cognac, boróka és

likörök szállítására, mert ezeknél a palackozott áru is gallonként lesz elszámolva, míg a bornál az elvámolás tucatos ládaként történik. Ezért igen czélszerű, ha a czégek a konzuli számlában egész pontosan és tüzetesen írják bele, hogy mennyit tartalmaz tényleg a küldemény.

Felhívás. Értesitem kedves volt tanuló-társaimat, kik velem a debreczeni m. kir. földmives iskolát 1898-ban végezték, hogy szerződésünkben megállapított időben és helyen megjelenni sziveskedjenek. Surány, Beregvm. Balogh Miklós, gazd. intéző.

Irodalmi pályázat. Abból az alkalomból, hogy ez évben lesz száz éve, hogy az első magyar biztosító társaság, a Komáromban létesített Császár Királyi Privilegiált Révkomáromi Assecuráns Társaság működésének megkezdésével megindult az első társasági szervezettü biztosítás hazánkban és így hazai biztosítási intézményünk ez évben üli meg 100 éves jubileumát, a Triesti általános biztosító társulat (Assicurazioni Generali) a magyar biztosítási ügy történelmének megírására egy 2000 koronás pályadíjat tűzött ki és ezt következőképp teszi közzé:

Ez évben hazai biztosítási ügyünk nagy ünnepet ültet, mert ebben az időszakban lesz száz éve, hogy az első magyar rendszeres biztosítási intézmény megkezdte működését.

Ez az első magyar biztosító társaság a Komáromban alakult Császár Királyi Privilegiált Rév-Komáromi Assecuráns-Társaság volt, mely ugyan 1807. január 26-án alakult, de minthogy I. Ferenc király a kérelmezett szabadalomlevelet csak 1808. december 23-án írta alá, e napon kezdődött az intézet tulajdonképeni működése, úgy, hogy e napon telik épen le a 100-ik évforduló.

A száz év előtti időszakban is akadhat a gondos

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

budapesti

gyapju-aukcziókra,

melyek az év folyamán két sorozatban, nevezetesen július és október hónapokban tartatnak meg. Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti tehérpályaudvar“ czimzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál: *

Magyar Általános Hitelbank

Áruosztály — Gyapjuárverések

Budapest, V., Nádor-utca 12. sz.

kutató hazánkban a biztosítási intézmény némi nyomára. Hogy csak egyet is fölemlítsünk, ráutalunk a következő történelmi tényre. Tudvalevő, hogy Zsigmond király a 16 szeptesi városból 13-at 1412-ben Wladislaw lengyel királynál 37.000 garasért elzalogosította. Midőn azután e városokat a lengyel királyság felosztásakor 1772-ben Mária Terézia az anyaországhoz visszacsatolta, azokban a tűzbiztosítási intézkedések több nyomát találjuk, már úgy, hogy feltehető, hogy a tűzbiztosítás első kezdete kívülről jött be, de ez a kezdet elvész a századok homályában.

Hogy a számtalan, kihatásaiban oly áldásos biztosítási eszmének az első társasági szervezettü magyar intézet utján történt térfoglalása 100 éves forduló-jához ért, az oly kimagasló mozzanatnak tartjuk, hogy annak emlékére a magyar biztosítási ügy történelmének megírására pályázatot hirdetünk és e czélra egy kétezer korona összegű pályadíjat tűzünk ki.

A pályázat feltételei a következők:

1. Megirandó a hazai biztosítás ügyének története, lehetőleg annak eredetétől fogva a mai napig, különös tekintettel arra, hogy miképen fejlődött a biztosítási ügy általában véve Magyarországon a 100 év előtti korszakban és azután a 30-as és 40-es években és miképen alakult ez tovább napjainkig.
2. A munka legyen egyuttal oknyomozó, a mely ecseteli a biztosítási intézmény érvényesülését, messze kiágazó eredményeinek kihatását; kifejtendő benne befolyása kereskedelmi, ipari, társadalmi és erkölcsi életünkre.
3. A pályaművek, melyek legfeljebb 10 nyomtatott ivre terjedhetnek, legkésőbb 1908. december hó 31.-ig idegen kézzel írva, aláírás nélkül, a pályadíjat hirdető társulathoz küldendők. Minden pályaműhöz zárt jellegű levelet kell csatolni, mely a szerző nevét és lakcímét tartalmazza. Az ennek borítékjára írt jellege a pályaműre is ráirandó.
4. A pályadíj csak önálló becsü, irodalmi és tudományos színvonalon álló, gyakorlatilag is értékes, relativ legjobb munkának adatik ki.
5. A pályadíjjal kitüntetett műnek bármily formában s bármily példányszámban való feltétlen kiadási jogát átengedi szerző a pályázatot kiíró Triesti általános biztosító társulatnak.
6. A pályázatot kiíró társulat fentartja magának a jogot, hogy a nem díjazott munkák közül is kellő megállapodás ellenében egyik-másik kiadói jogát megszerzi.
7. A jutalmat nyert munkák kéziratát a Triesti általános biztosító társulat az igazolt szerzőnek visszaadja.
8. A beérkező pályaműveket egy bizottság bírálja. A bizottság tagjainak nevei később fognak közölni. A pályázók feltétlenül alávetik magukat a bíráló bizottság határozatának.
9. Csak magyar nyelven írt munka bocsájtatik pályázatra. A pályamunkák tisztán, olvashatóan irandók, lapszámokkal ellátandók és összefüzendők.
10. A pályázat eredménye legkésőbb 1909. június hó 30.-ig fog közzététetni. Oly szerzők, kik az itt közölt feltételek bármelyikét nem tartják be, műveikkel pályázatra nem bocsájtatnak, illetőleg nem díjazhatók. Ugyszintén nem tarthat igényt jutalomra az, a ki jellegű levelében a közzétett feltételekkel ellenkező kikötéseket tesz.

Budapest, 1908. január 22.

Cs. kir. Szab.

Triesti általános biztosító társulat magyarországi igazgatósága.

A szász király látogatása Markranstádtben. Hogy a mai modern és nagy lendületet vett homokfeldolgozás mily nagy mérvet ölt, bizonyítja azon körülmény, hogy ő felsége, Frigyes Ágost Szászország ki-

Boroszló Budapest

Kedvezményes árak és fizetési feltételek.

Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák

Teljes gőzeke-készleteket és gőz-utihengereket

legtökéletesebb kivitelben szállít:

KEMNA J. gőzeke- és gépgyár
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8. sz.

rála szintén nagy figyelmet szentel ezen iparának és a Szászországban egyedül álló és legnagyobb gyárat a Leipziger Cementindustrie, dr. Gaspary et. Co. Markranstädti gyári üzemét látogatásával kitüntette. Ő felsége a betonéglékből épült nagy irodaépületben nagy érdeklődéssel hallgatta a cég egyik tagjának előadását ezen világhírű ipárról és annak óriási fejlődéséről, mely ma már minden kulturállamban napról-napra nagyobb tért hódít. Ennek után az uralkodó a különlegességi gépgyár üzemét, valamint a beton-árugyártást szemlélte. Ez utóbbinál a királynak a homokfeldolgozás egyes ágai be lettek mutatva, megmagyarázva, nemkülönben a kísérletek is megejtve. Felette nagy érdeklődéssel figyelte ő felsége a Triplex présen készülő padló és falilapok egyszerű készítési módját. Ismételtelén készíthetett néhány betonfödél-eserepet viharbiztosítóval és sok kérdéssel mutatta, hogy a gyártásnak ez a módja is nagyban leköti figyelmét. Igen nagy meglepéssel nyilatkozott az automatikusan működő betonéglégyártó gépen előállított betonfalazótéglákról, melynek teherbíró képessége előtte be is lett mutatva. Ez a kísérlet fényes eredményt mutatott, a mennyiben ez a téglá 1 qcmre 270 kilót elbirt az 1:6 keverés mellett, holott az egyszerű belső falazótégla teher bíró ereje csak 80 kilót tesz ki.

APRÓK.

A cukorrépafejek felhasználása. Németország keleten levő nagy birtokain a répafejeket egyszerűen beszántják s így quasi, mint zöldtrágyát használják föl. Ez magán-gazdasági szempontból nem gáncsolható, de akkor, midőn a takarmányok ára magas, nemzetgazdasági szempontból nem helyeselhető. Block a következő közvetítő indítványt teszi: A leveleket le kell vágni és alá szántani. A levelektől megszabadított répafejeket pedig külön kell zombolyázni és karácsonyig föletetni. Ha lehetne a fejeket szárítani, még jobb lenne. A belgák immár régen így tesznek. Már 1898-ban láttam írja lapunk egyik beltája, Gemblouban június hóban vermekben erjesztett leveletlen répafejeket, melyeket akkor még javában etettek. A fejek színe fekete volt, de a répavágón elaprózva, az állatok jól fogyasztották.

Egy és más a tavaszbuzárol. Hogy a tavaszbuza sikerüljön, lehető korán kell elvetni. Márczius közepén túl már nem előnyös vetni. A tavaszbuza kitűnő termőerőben levő földbe kell jutni. Csak így várható siker, a mi érhető is, mert tenyészideje rövid és ez alatt sokat kell gyarapodnia. Ez okból a gyorsan fölvehető műtrágyákkal, u. m. szuperfoszfát és chilisalétrommal nem fölösleges istápolni. Fősvénykedés a műtrágyákkal nem helyes. Így szuperfoszfátból magyar holdba bátran adhatunk 150—200 kg.-ot. Salétromból 40—70 kg.-ot és 40—50 kg 40%-os kén-savas kálit. Ilyen ellátással és jókor vetve, az északfranciaországi gazdák nagyon szép terméseket érnek el. Arra is sulyt kell helyezni, hogy korán érő fajtát vessünk. Az nem mindegy, hogy minő tavaszbuza vetünk. A későn érők csak szarát és levelet hajtanak és a forróságok bejöttekor nem tudják kalászaikat jól kiképezni. A járó- vagyis őszszel is vethető tavaszbuzákból mindig tanácsos rezervát tartani. Van egynéhány ily kipróbált fajta. A Japhet és Noé, a bordeauxi buza és a Rieti igen kipróbált járóbuza. Korai tavaszbuza a Saumur de Mars, a melyet Párizs magasságában vetnek és néhány Vilmorin-féle új tavaszbuza fajta.

Az arzenikus rovarirtók. A Viticulture figyelmeztet arra, hogy az arzenikus rovarirtók alkalmazása mennyire veszedelmes. A

munkások véletlenül elcserélik az arzenikumport mással és ebből emberhalál támadhat és a házi állatok megmérgezése. Gonosz kezek elcsennek belőle, hogy méreggel irtsák ki azokat, a kik utjokban állanak, de a munkások maguk is hason mérgezőeknek vannak alávetve. A szőlőműveléshez pedig, a hol az arzénsavas ólmot kezdik használni, a fűrt megmérgezése sincs kizárva. Ellenkezőleg, az be van bizonyítva, hogy sem a kénezés, sem a rézgálic alkalmazása a bort nem mérgezi meg. Czélszerű tehát, ha a szőlő-ellenségek üldözésénél megmaradunk a kén és rézgálic mellett.

Szesz.

A szeszüzletben e héten változatlanul gyér forgalom mellett az árak a legutóbbi zárlatjegyzék szerint záródnak.

Elkelt finomított szesz adózva nagyban 163.50—164.50 K, adózatlanul 64.50 koronaig.

Élesztőszesz adózva 162 K-ig, adózatlanul 63 K-ig kötésre, míg azonnali szállításra tartályáru olcsóbban volt ajánlva.

Denaturált szesz nagyban hordóval együtt 54—54.50 koronáig volt ajánlva kötésre.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz 57 K-ig volt ajánlva gyér vételkedv mellett.

Bpsten a kontingens nyersszesz ára 59.50—60.50 K. Budapesti zárlatárak nagyban:

Finomított szesz adózva	163.50—164.50 K
Finomított szesz adózatlan	64.50—65.50 »
Élesztőszesz adózva	162—162.50 »
Élesztőszesz adózatlan	63.50—64 »
Nyersszesz adózva	161.50—162 »
Denaturált szesz	54.50—55 »

Gazdasági cikkek áruforgalma.

A »Gazdasági Lapok« heői jelentése e hét üzleti forgalmáról.

Készáru-tőzsde 1908. márczius hó 6-án.

Fajta	100 kilogramm készpénz ára Budapestén		100 kilogramm készpénz ára Budapestén	
	Kor.-tól	Kor.-ig	Kor.-tól	Kor.-ig
Buza:				
Ciszvidéki	75	23.90	24.30	79
"	76	24.10	24.50	80
"	77	24.25	24.65	81
"	78	24.40	24.80	—
Főhérmegyei	75	—	—	79
"	76	23.80	24.20	80
"	77	23.90	24.40	81
"	78	24.10	24.50	—
Estvidéki	75	23.65	24.05	79
"	76	23.85	24.25	80
"	77	23.95	24.45	81
"	78	24.20	24.60	82
Sánsági	75	23.70	24.10	—
"	76	23.95	24.35	79
"	77	24.10	24.50	80
"	78	—	—	—
Sácskai	75	23.90	24.30	—
"	76	24.10	24.50	—
"	77	24.20	24.65	—
"	78	—	—	—
Új elsőrendű	—	—	—	21.10
közepminőségű (új)	—	—	—	21.20
Árpa	—	—	—	15.00
takarmányáru, elsőrendű	—	—	—	15.20
másodrendű	—	—	—	14.80
Köles	—	—	—	16.30
Zab	—	—	—	16.60
elsőrendű (új)	—	—	—	15.80
közepminőségű (új)	—	—	—	6.00
Tengeri	—	—	—	13.20
belföldi	—	—	—	13.40
román v. bolgár	—	—	—	—
Repezekáposzta	—	—	—	—

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

A vetőmagvak forgalmának jó hangulata folytatólag is szüldült és a lefolyt héten különösen luczernának és impregnált takarmány repamagnak

nagy kelendőse volt. Vörös lóhere magot újlag is nagyon kerestek. Északnémetországból arankamentes áruért, ha nem is volt az hivatalosan ólomzárulva, mégis könnyen megadtak 200 koronát 100 kilónként. Még na gyarankás árura is akadtak 170—180 koronát fizető vevők. Luczerna, tekintetében most már tisztán lehet látni, hogy a francia roz termés következtében a tengeren tuli kivitelre alig juttatható valami, mert ez esetben megtörténhetnék, hogy a belföldi szükségletnek nem lehetne eleget tenni. Éppen ebből kifolyólag az Argentiniából összes keresletekre is csak tagadólag lehet válaszolni. Az impregnált takarmányrepamag vevői évről-évre oly nagy mértékben szaporodnak, hogy ha a jelenlegi alacsony árak feljebb is mennek, az idén még akkor is teljesen tul lehetne adni az összes fajtákon. Fűmagvak az ideai magas árak dacára is szokatlanul nagy mennyiségben kelnek el, a készletek kiegészítéséhez pedig csak tétovázva fognak, mert szemben a magas bevásárlási árakkal kerülni akarják, hogy valami megmaradjon. Bükköny ára hanyatlott nagyobb mennyiségeket, sőt napi áron alul is átégednek. Muharmagra folytatólag sem vetnek ügyet. Baltaczim. Az ebbeli valóban elsőrendű, magasfoku csiraképességgel bíró minőségű készlet már nagyon megcsappant, de azért még kapható.

Jegyzések nyers áruért 100 kilónként Budapesten:

Vöröslóhere	195—205 K.
Vöröslóhere nagy arankás	175—185 »
Luczernamag, világos szemű	170—175 »
Luczernamag, barnás szemű	160—165 »
Nyulszapuka	150—155 »
Biborhere	36—40 »
Baltaczim	38—44 »
Tavaszi bükköny	17—18 »

Kimutatás

hazai nyilvános áruárak és szövözetési gabonárakárak gabona és élelmény forgalmáról és készleteiről.

1908. február 22-től 1908. február 29-ig.

A forgalom és készletek részletezése	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri
	mennyisége métermázsákban				
I. Készlet és forgalom.					
Készlet 1908. febr. hó 22-én	819.202	191.425	179.215	157.236	187.197
Béta-1908 febr. 22-től 29-ig	16.192	3.789	5.983	6.876	10.909
Kita-1908 febr. 22-től 29-ig	55.469	7.476	10.397	18.476	23.481
Készlet 1908. febr. hó 29-én	779.925	187.738	174.801	150.639	124.645
II. Az 1908. február hó 22-én megállapított készletek részletezése.					
A) Nyilvános áruárakárak.					
Barcs	44.270	3.286	—	16.839	22.029
Békéscsaba	26.387	30	1.255	20	4.572
Berefyóujfal.	2.021	1.862	6.271	195	—
Brassó	—	—	—	—	—
Budapest	283.140	92.692	11.692	23.084	754
Csákiorna	—	—	—	—	—
Czegléd	25.860	1.445	3.043	660	228
Dobreczen	12.495	26.408	5.455	4.137	584
Érmihályfalva	3.624	12.409	50	213	2.265
Fiume	8.076	252	8.679	11.344	56.525
Kaba	15.323	1.00	959	243	21
Karczag	12.839	—	397	52	—
Kassa	4.249	692	4.681	2.472	80
Kisújszállás	41.226	490	2.184	259	125
Kisvárd	11.440	11.624	—	590	97
Kolozsvár	11.723	146	5.752	4.505	791
Marosludas	10.801	1.164	1.711	1.430	1.092
Marosvásárhely	8.293	—	1.624	2.525	545
Mátészalka	5.418	4.513	6	256	1.331
Mezőtúr	35.268	—	3.802	147	47
Miskolcz	10.334	398	19.348	2.103	681
Nagybecskerek	46.897	1.029	120	29.237	10.651
Nagykanizsa	14.223	3.711	18.964	1.895	1.079
Nagyszalonta	1.150	907	1.258	1.032	12
Nagyszében	—	—	—	—	—
Nagyvárad	4.968	482	1	459	430
Nyiregyháza	11.219	17.941	1.075	—	200
Nyitra	9.674	—	1.441	206	—
Pancsova	2.906	—	—	150	10.076
Pozsony	30.588	3.585	29.045	102	702
Szarvas	25.262	—	3.764	153	205
Szatmár-Németi	—	—	—	—	—
Szeged	4.371	134	3.717	—	609
Szoboszló	13.886	58	4.201	20	236
Szombathely	1.489	330	10.280	1.804	240
Temesvár	17.877	—	812	28.249	636
Versecz	9.165	—	514	1.362	4.207
Sziszek	2.943	—	57	4.834	2.259
Zágráb	—	—	—	—	—
Zimony	—	—	—	—	—
B) Szövözetési gabonárakárak.					
	8.375	298	22.589	9.244	1.335

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ordódy Lajos

HIRDETmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a Magyar Kir. Szabadalmazott Osztályorsjáték (XXI. sorsjáték) 6. osztályának húzásai f. évi márczius hó 24-től április hó 23-ig tartatnak meg, még pedig a következő napokon:

márczius 24, 26, 27, 28, 30, 31, április 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 18, 23.

A húzások mindig d. e. 1/9 órakor kezdődnek és a magyar királyi ellenőrző hatóság és kir. közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a M. kir. szab. Osztályorsjáték húzási termében. A sorsjegyeknek a 6. osztályra való megújítása a játékterv szerint, minden igény különbeni elvesztésének terhe alatt, 1908. évi márczius hó 17-ig eszközözlendő.

Budapest, 1908. évi márczius hó 8-án.

Magyar Királyi Szabadalm. Osztályorsjáték Igazgatósága.

Lukács.

Hazay.

Uj Fűkaszaló „Darling“.

Kedvence minden tulajdonosának — szolidabb az amerikai gyártmányoknál.

Szénaforgatók — Lógereblyék Utolérhetetlen munkateljesítésében és könnyen vonhatóságában.

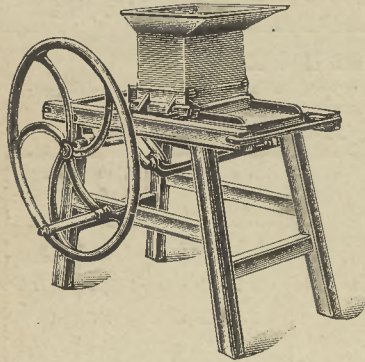
Uj gabonaaratógép „Handy“

UMRATH ÉS TÁRS BUDAPEST, V. KER., Váci-körút 60. szám.

Gőzcséplőkészletek 12 HP-ig. Ipari mozgonyok 200 HP-ig.

A német birodalmi gazdasági egylet **nagy ezüst érmével** tüntették ki **Grabe és Vahle** bielefeldi céget az 1907. június 6-án megtartott düsseldorfi vándorkiállításon

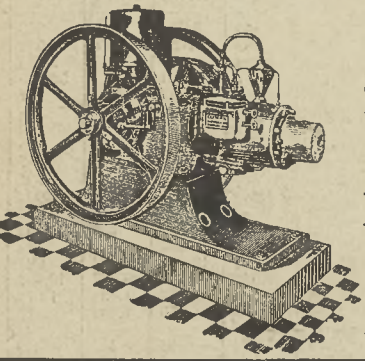
szab. répavágó gépeiért

az itt felsorolt előnyei miatt:
Páratlan munkamennyiség. Minden nagy- és középirtokra nézve nélkülözhetlen.
 Óránkint végéz:
80—100 mázsát — kézi hajtással.
160—200 mázsát — motorhajtással.
 Sima metszés épszőgű szeletekben, tet-szés szerinti méretekben. Semmi nedv-veszteség. **Fényes bizonyítványok** klváló gazdáktól és a Hallel és Münsteri kísérleti állomásoktól. Sok kifüntetés.
 Árakat tudakozódásra közli.

Grabe & Vahle gazd. gépgyára Bielefeld, Westfahlen.

CLIMAX és ECLIPSE

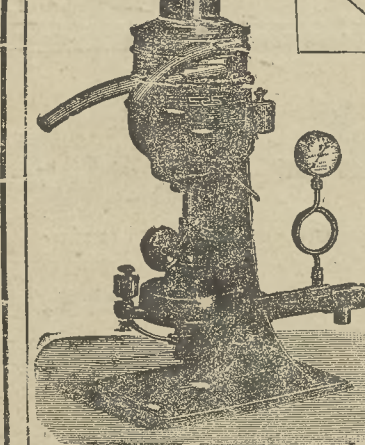
nyersolaj-motorok és lokomobilok.
 Legjobb és legolcsóbb hajtóerő mezőgazdasági és ipari célokra
 Nincs robbanási veszély, se pénzügyöri ellenőrzés. — Elsőrangú referenciák.
BACHRICH és TÁRSA motorgyár
 Budapest, Szabadság-tér, Tőzsde-palota

ALFA-SEPARATOR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPESTEN.

TEJGAZDASÁGI GÉPGYÁR.

iroda, raktár és gyártelep: VI., Lomb-utca 11.

Alfa-Laval Separatorok kézi és erőhajtásra
 40—2000 ltr óránkénti munkabírással.
 Mindennemű tejgazdasági eszközök és gépek gyártása. Tejgazdasági telepek berendezése és átalakítása. Díjtalan tanácsadás minden tejgazdasági kérdésben. Árjegyzékek, tervek és költségvetések bérmentve.
Több mint 770 első díj!
 Több mint 500.000 Alfa-Laval Separator az egész világon!
!! Az Alfa-Laval Separator a legjobb !!

TAKARMÁNYRÉPAMAGOK

UJ IRÁNYELVEK SZERINT TENYÉSZTVE.

WOHANKA-FÉLE JAVITOTT

ECKENDORFI, MAM MÜTH, OBERNDORFI
 TENYÉSZTÉSE VEGYI FAJVÁLASZTÁS ALAPJÁN.
 NAGY TÁPANYAG-TARTALOM és TÖMEGTERMELES
 ~ SZAVATOLÁS MELLETT ~
WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST, V. VÁCI-KÖRÚT 76.
HELLER MÓR BPEST.

Hanna vetőárpa,

hegyvidéki, nagyon szép minőség, Léva és Ózd állomásokról eladó. Készlet 800 mm. — Venni szándékozók mintákért forduljanak

Grünwald Sándor irodájához
 Budapest, Arpád-utca 9.

KALISÓK

nevezetesen kaint, kalitrágyázó stb. szállítására ajánlkozik;
F. GROBE & Co. Berlin W. 9.
 Abteilung Kalisalze und Düngemittel.
 Képvisező:
REICH ADOLF, Budapest, Csengeri-u. 78.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám,

Alakult 1900.	Biztosítéki alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	1,970.340.— kor.	1,970.340.— kor.
Tartalékok	764.760.16 "	764.760.16 "
Összesen: 2,735.104.16 kor		
1901. évi fölösleg 90.349.— kor.	1904. évi fölösleg 72.438.23 kor	
1902. " " 59.782.26 "	1905. " " 61.730.60 "	
1903. " " 109.331.73 "	1906. " " 39.243.65 "	

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére, különféle módzatok szerint.
 Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből ugy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.
 Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2%-os díjvisszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adták fel biztosításukat, 5% engedményben részesültek.
 Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál
az igazgatóság.

Sertés-eladások és vételek

legjobban és legpontosabban eszközöltetnek, sovány, ugy hizott állapotban **URL REZSŐ** sertésbizományosnál, Budapest, VIII., Bérkocsis-utca 12.

Telefon: 97—05 interurbán. Felvilágosítással készséggel szolgál.

ELADÓ 870 katasztrális hold birtok a tolnamegyei Pusztá Csámpán, Paks mellett. Ügynökök kizárva.
Czim: **Gräepel Hugó Budapest.**

Szalma 10.000 métermázsa buza- és rozs-, 2000 mm. árpa- és zabszalma eladó. A téli szalma 300, a nyári 500 korona 100 métermázsként (egy waggon) waggonba rakva, vevő ponyváival lekötve, préselt állapotban. Oly reflektánsok, kik saját gőzprésiükkel préselhetnek, a téli szalmát 250 koronáért kaphatják waggononként.
Nád 1000 kévéként 240 korona, waggonba rakva, vevő ponyváival lekötve. Egy waggonba annak nagysága szerint 1000-1300 kévé rakható be.

Az árak ab vasutállomás Székelyhid értendők az árnak előleges beküldése mellett.

Gróf Stubenberg József
székelyhidi uradalmának számtartói hivatala.

20 millió
Akáczcsemete

1 éves magonc:	1000 db
15 cm. magas, 1-2 mm. erős	2.-
15-30 " " " 2-3 " "	5.-
40-60 " " " 3-5 " "	9.-
80-120 " " " 4-7 " "	13.-
150-200 " " " 5-10 " "	18.-

2 éves magonc: 1000 db
50 cm. magas, 1-3 mm. erős 12.-
50-80 " " " 4-8 " " 15.-
80-120 " " " 7-12 " " 21.-
120-150 " " " 8-15 " " 25.-
150-200 " " " 12-18 " " 45.-

2-3 éves átültetett 1000 darab
15-55 korona.

5 millió
GLAEDITIA

1, 2 és 3 éves magoncok 1000 darab 5-28 korona. 3 éves átültetett 1000 db 15-30 korona, valamint erdei csemeték, gyümölcs-, disz- és sorfák. Képes árjegyzék kívánatra ingyen.

Graf Batthyány Zsigmond
uradalmi intézősége
Csendlak, u. p. Ferenczlak,
Vas megye.

Homokborsó.

Kitünő, nagy légenyirtalmu, zöld, száraz, szálás és abrak-takarmány. Zabbal keverten vetve több és jobb takarmányt ad a zabosbükönynél. Eladó 20-koronáért métermázsként a czecei vasutállomáson vevő zsákjaiban utánvétellel. **Koller Pál,** Alap. Fejérmegye.

Diszkerkedvelők kérjenek árjegyzéket az első magyar diszferő-faiskolától. Tulajdonosa Copony Ede Körmenten. 120 fajta tülevelűek, lombok, sorfák, diszcserejk és rózsafák kaphatók.

Cicsókát eladok franco Titel vasut- vagy hajóállomás métermázsként 7 koronáért, zsák nélkül. Tíz métermázsanyi vételnél 6 koronáért. **Molnár Ferencz,** Titel.

Házfedő nádat

200-250 cmtr hosszúságban és cca 50-55 cmtr körmértékű kévékben ajánlunk Kéthely állomáson átadva és waggonba rakva kévékenként 10 filléért. Megrendelés esetén waggononként 150 K előleget kérünk.

Csáki és Tsa
Beteti Társaság
mennyezet-nádfonat és üveg-hüvely gyár
Kéthely (Somogy m.)

GAZDÁK
figyelmébe!
= 50% =
olcsóbb,
mint bármely más világító anyag a
pyroleum
= világítása. =

A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már **több ezer uradalomban bevezettetett.** Számos elismerő levél nálam betekinthező. Próbaküldemények 2 korona utánvétellel. Kívánatra prospectus ingyen és bérmentve
Degen Jakab
BUDAPEST,
IX. ker., Közraktár-utca 23.

2267. sz. 1908.
Temesvári vásár-hirdetés.
Az idej Temesvári Szent-József országos vásár

f. é. márczius hó 19-étől bezárólag márczius hó 23-ig fog megtartatni. Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra márczius 19-étől, csütörtökön reggel 5 óráttól kezdve meg van engedve.
Temesvár, 1908. február 18.
A városi főkapitányságtól:
Beé Ferencz,
főkapitány.

Fajbaromfi
special tenyészetemből legfinomabb, productio és szépségre tenyésztett fehér és fekete **Orpington** tenyésztörzsekből, dijazva 1907-ben Celle, Hanover, Duisburg, Hamburg, 1908-ban Essen, eladhatok egynehány jó tenyészpéldányt 15-60 koronáért példányonként. Szinte legfinomabb **sárga olaszokat** I. és diszjutalommal premizott tenyésztörzsekből 10 40 koronáig **Dora Töpfer** urhölgy, Celle, Prov. Hannover, Deutschland.

KLISÉKÉRT
MINDENNEMÜ NYOMTATVÁNYOKHOZ
SZEP ÉS TISZTA HÍVITELBEN
PONTOSAN ÉS OLCSÓN
KÉSZIT
VIRÁG ÉS HOROVITZ
PHOTOCINKOGRAFIAI MŰINTÉZETE
BUDAPEST
VIII. VAS-UTCA 7.
HÍDEKI MEGRENDELÉSEK IS PONTOSAN
ESZKÖZÖLTETNEK.

Külföldi pénz
Magyarországi birtokokra csak **1,000.000** koronától fölfelé bármily mennyiségben 5% amortizációval együtt a megbecsült érték felére, gyors elintézésel kapható.
Conversiók is eszközöltenek. (Csak közvetlen megkeresők forduljanak „L. 607.” jegy alatt a Gazdasági Lapok kiadóhivatalához.)

FIEDLER JÁNOS
LENFONÓGYÁRA
KOMÁROM.
Vesz nyers lenkórót szál nyéréshez, valamint kaszált és géppel csépellenszalmátetszés szerinti mennyiségben és olad **eredeti (pernai) orosz lenmagot.**

Gyümölcsészeti Lexikon.
1500 czim alatt 40 képpel, gyakorlati alapon foglalkozik a gyümölcsészettel. Évenként 4 füzet jelenik meg. Megrendelhető füzetként vagy egész évi 4.- K előfizetéssel a szerzőnél, **Eötvös Laios, Tarcsal (Zemplén m)**

I ÚR REZSŐ
Mehala-Temesvár yorkshirei tenyészete, mely kizárólag **vésszel szemben ellenálló törzsekből áll,** tenyésziránya magyarhoni klíma és helyviszonyok; **mindenkori** egészséges, országos állatdíjazásra tartott ritkaság példányokat **jutányosabb árban szállít.**

AZ ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG FODOR ÉS TÁRSAI
megbízásokat elfogadnak **jármós ökrök, tinók,** sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból **közvetíti.**
Czim: Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvár, Szentegyház-utca 2. Telefon: 311.

Birtok parcellázás
miatt egy 4 hlk. mezőgazdasági szeszgyár f. évi április hóig üzemben, ugyszintén mindenféle mezőgazdasági felszerelések, 1 db **Rusztón Proktor cséplő-garnitúra** és 1 db 8 lóerejű **egy éves magy. állami cséplő garnitúra eladó.** — Bővebb felvilágosítással szolgálnak:
BRUCK TESTVÉREK
Csernye pr. Bodajk, Veszprém megye.

Keltetőgépek díjtalanul próbára. **Keltetőgépek** a legjobbak és legolcsóbbak. **Keltetőgépek** sok száz kitünő bizonyítvány és ajánlatok egész Ausztria és Magyarországban, melyek bárkinek díjtalanul megküldetnek. **Keltetőgépek** tyúk-, liba-, fogoly-, fészak- és kacsatorjásokhoz.
Keltetőgépek részletfizetésre **Keltetőgépek** szabadalma a Ausztriába és Magyarországra. — Egvedtől készítője **G. Mücke, Reisenberg bei Wien, III. sz. Ezen szakmában az egyedüli gyár.**

Világhírű szabadalom 18 államban
Stádel-Torkos földmérő-taliga kapható Stádel gépgyárában, Győrött.

UJDONSÁG!
Farkas-féle
REFORM
melegágy-ablakok,
melyek minden eddigit felülmúlnak. **ELŐNYEIK:** 1. Alsó és felső részük kovácsolt vasból minden hajlás ellen szerkesztve. 2. A legtartósabbak. 3. Anyaguk elsőrendű vörösfenyőfa. 4. Javítást sohasem igényelnek. — **Megrendelhetők:** vasszerkezeti gyárban **Budapest, VI. Lehel-u. 8**
Farkas és Társa
Mindennemű kertészeti és gazdasági építkezésekről szakszerű költségvetéssel és eredeti tervekkel díjtalanul szolgálnak.
Elismerő-leveleink közül: Tek. Farkas és Társa uraknak Bpest. A 4 db mintakapart. Igen czélszerűek és várakozásomat felülmúlják. Kérnék ismét 20 darabot elkészíteni és czímre Bodajk állomásra mint teherárut feladni. Fejérvár-Csurgó, 1907. VI/25. Kiváló tisztelettel **Weigl Ferencz** főkertész.

Eladó egy teljes készlet keveset használt **Hofherr és Schrantz-féle 6 HP cséplőgép,** legjobb karban, vele együtt egy **Record** lóherecséplő, 3 éves, kitünő állapotban. **Megtudható: A Kemenesaljai Közgazdasági Hitelbank Áruosztályánál Czeldömölkön.** Esetleg részletfizetésre is eladó.

A bivalyállomány apasztása céljából **Lebény-Szt.-Miklósi uradalomban (Moson m.)** eladásra kerül:
15 drb 1 1/2 éves hasas és 15 drb választott üsző.
Venni szándékozók forduljanak bővebb felvilágosításért:
az uradalmi felügyelőséghez
Lébény-Szt.-Miklós.

Vetőmag
czukor czirok
(Sorghum Saccharatum) eladatik, 10 q alul 23.- kor. és 10 q felül 22.- kor.-ért. **Uradalmi Jóság-igazgatóság Ujaradon.**

Somogy megyei
tőgazdaságaimból tenyésztésre kiválóan alkalmas 1-2-3 nyaras gyorsnövésű csehponyot és mindennemű tenyészhalat ajánlok. **Dr. Hirsch Alfréd Budapest, V., Alkotmány-utca 10.**

Eredeti Felső-Innthali és Montavoni
tenyészállatokat és fejőstehéneket (tuberkulózis menteseket) előnyösen közvetít a vásári és árszabványviszonyok felől a t. vevőknek szívesen ad felvilágosításokat: **Anton Hell, Imst, I/Tirol.**

Remek szép duppau **vetőmagzabot**
ajánl métermázsként 20 koronáért ab **Bánffy-hunyad** vevő zsákjaiban, dr. gróf **Bánffy Miklós** zentelkei gazdasága. Kívánatra mintát küld **Nagy Sándor** intéző, **Zentelke, u. p. Bánffy-hunyad.**

Tenyésztojások
90% megtermékenyítésért felelősség vállalatik **Legmagasabban díjazott, nagyúvarok és kifutókban tisztán tenyésztett törzsekből, u. m.: Fekete és fehér Minorka, Plymouth-R, hamburgi arany (u. n. óriási fészaktyúk) fehér és fagyolyszínű olasz és Faverolles tojások drbja 40 fill. Fehér és ezüst Wyandotte, óriás fekete rózsataraju Minorka (amerikai ujdonság), fehér Orpington és világos Brahma-tojások darabja 50 fillér. Óriás pekingi kacsattojások drbja 60 fillér. Amerikai óriási Bronzpulyka-tojások drbja 1.20 K. Ezüst gyöngygyöngytojások drbként 40 f. **Geflügelhof Smritz (Mähren.)****

Kik ajánlják és kik nem ajánlják

a selektált (kiválogatott) anyarépákról nyert és impregnált
MAUTHNER-féle TAKARMÁNYRÉPAMAGOT

Ki nem ajánlja az impregnált
répamagot?

A répamaggal kereskedő
konkurrenczia.

Miért nem ajánlja a
konkurrenczia?

Mert a konkurrenczia **selektált**
anyarépákról nyert és **impregnált**
répamagot *nem árusíthat*, amennyiben a 4212. sz. magyarországi szabadalom **kizárólagos tulajdonosa** a **MAUTHNER ÖDÖN** cég **termelője**. Ezen okból

a konkurrenczia idei árjegyzékében a következőket közli:

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület növénytermelési szakosztálya tavaly egyhangulag azt határozta, hogy az ugynevezett

**impregnált
répamagot**

a magyar gazdaközönségnek

**megvételre
nem ajánlja.**

Miképpen nyilatkoznak a

nem érdekeltek,

kik egyszersmind a növénytermelési téren **legkiválóbbaknak elismert szaktekintélyek?**

A „Köztelek“ 1908. február 12-iki számában az ott rovatolt 88. számú kérdésre *Kerpely Kálmán*, a debreczeni gazdasági akadémia igazgatója a következőkben válaszolt:

Felelet a 88. sz. kérdésre. Annyi tény s azt magam is tapasztaltam, hogy az impregnált répamag hamarabb kikel és a vetés sűrűbb, egyenletesebb fejlődésű. Igaz, hogy ebből még nem következik az, hogy nagyobb termést is adjon, mert kedvezőbb időjárás esetén a fejlődési különbségek az impregnált s impregnálatlan mag vetése között hamarosan elenyésznek. Miután azonban a répa fejlődésének kezdetén legkényesebb, a gyors kelés és sűrű fejlődés csak előnyül tudható be. Igaz, hogy ezen előny akárhányszor nem talán az impregnálás eredménye, hanem az impregnálásra használt maggomoly kitünő fejlettségének, 1-ső rendű minőségének a következménye, de ezen körülményt az impregnált mag hátrányául betudni legalább is helytelen lenne.

K. K.

A „Köztelek“ 1907. február hó 27-iki számában *Linhart György* magyar-óvári gazdasági akadémiai tanár, a növényélet- és kórtani állomás vezetője az impregnált repamagról a következő felvilágosítást adja:

„**Répamag impregnálása.** (Felelet a 148. sz. kérdésre.) A Jaensch & Comp. quedlinburgi cég által már évek óta forgalomba hozott impregnált répamag, amelynek elárúsításával hazánkban Mauthner Ödön budapesti cég foglalkozik, már hosszú idő óta jó hírnévnek örvend főleg azért, hogy a mag gyorsan és egyenletesen kel ki. A gyors kikelés következtében a fiatal répanövénykéek gyorsabban és erőteljesebben fejlődnek, aminek folytán többnyire kevesebbet szenvednek a gyökérfekélytől és a földi bolhaktól. Eme előny különösen akkor szembeszökő, ha az időjárás avagy a talaj elégtelen nedvességtartalma kevésbé kedvező a vetés gyors fejlődésére. Ez oly elvitázhatatlan tény, amelyet tagadni nem lehet.

A Jaensch-féle impregnálási eljárás abban áll, hogy a répamagot kénsavval és klórgázzal kezelik és azután szárítják. Az impregnálás folytán a repagomoly külsején tapadó és a külső burokrész belsejében levő káros élősdiek (Phoma, bakteriumok stb.) csirái elpusztulnak s a mag csirázási esélye növeltetik, amihez az impregnálást követő szárítás is nagy mértékben hozzájárul.“

L. Gy.

Kik ajánlják?

Impregnált veres mammuth és olajbogyó alaku répamag fekete agyagostalajba vetve. Hamarabb kel, fejlődése gyorsabb, nagyobb hozama és jobban áll el, mint a nem impregnált. Számvevői adatok szerint 100—130 métermázsával nagyobb termést adott holdankint mint a nem impregnált mag.

Fehérgyarmat, 1907. december 15.

Zorányi Péter,
uradalmi intéző.

Oberndorfi **impregnált** répamagot vettem agyag és kevert földbe. Az impregnált szebb, nagyobb volt, mint a nem impregnált. Az impregnáltból, miután a bogarak pusztítást vittek végbe, holdankint 200 métermázsáig teremt, míg a nem impregnált oberndorfi 180 métermázsát adott.

Nagy-Herestény, 1907. december 19.

Horváth Sándor,
intéző.

Kik ajánlják?

Sárga eckendorfi, sárga oberndorfi, vörös mammuth. Könnyű, kissé homokos talaj. Csak **impregnáltat** vetettem, mivel tapasztaltam már előző évekről, hogy ez sokkal előbb kikel és hamarabb fejlődik, mint a nem impregnált.

Nádújfalu, 1907. december 14.

Zmeskál Zoltán gazdasága.

Az **impregnált** répamag 6 nappal előbb kelt ki, mint a nem impregnált. Előbbiből holdanként 30—40 métermázsával több termést s daczára, hogy az idén az ormányos bogar és bolha sok helyen majd teljesen tönkre tette a répákat, nálam a legnagyobb szárazság alatt is gyönyörűen fejlődött. Teljes megelégedésemet fejezhetem csak ki.

NagyLucs, 1907. december 14.

Nagy Lucsi gazdaság.

Osztrovác György,
gazdatiszt.

Kik ajánlják?

Sárga eckendorfi. Kötött fekete agyagos talaj. Az **impregnált** 5-6 nappal előbb kel és nagyobb termést adott, mint a nem impregnált.

Pata, 1907. december 5.

Horváth Tholdy Rudolfné grófnő.

Sárga oberndorfi. Kötött fekete föld. Az **impregnált** előbb fejlődött, mint a nem impregnált és holdankint 50 métermázsával nagyobb termést adott.

Hajdu-Nánás, 1907. november 30.

Berencsy Gyula,
földbirtokos.

Sárga olajbogyó **impregnált** és nem impregnált. Fehér olajbogyó nem impregnált. Fekete homokos talaj. Az impregnált mag 2 nappal előbb kelt ki. Impregnált magból holdankint kb. 2 kilóval kell kevesebb vetőmag, mert gyorsabb fejlődésű lévén, a kis növény jobban ellentáll a bolha és hangya pusztításának és így biztosabban fejlődik. Három évi kísérletezés alapján mondhatom, hogy az impregnált maggal bevetett táblák holdanként kb. 20-36 métermázsával több termést adtak, mint a nem impregnált maggal bevetettek.

Pusztá-Vacs, 1907. december 14.

Szász Coburg-Gothai Fülöp herezeg
pusztavaesi főintézősége.

Sárga olajbogyó. Agyagos homoktalaj. Tapasztalatom szerint a nem **impregnált** mag később kel 8-10 nappal is. 15-20%-kal több hozamot ad az impregnált mag, mely korai kelésének következménye.

Homok-Terenne, 1907. december 4.

Horváth Bertalan,
nagybirtokos.

Sárga eckendorfi és vörös mammuth. Könnyű agyagtalaj. Az **impregnált** répamagból 1600 □-öles holdanként átlag 190 métermázsá, nem impregnáltból pedig 100 métermázsá volt.

Végles, 1907. december 14.

Főherezegi Jóságigazgatóság.

Nem mulaszthatom el b. tudomására adni, hogy az Oniól hozatott **impregnált** fehér óriás olajbogyó alaku répamag után — tekintettel a tartós szárazságra — mégis csodálatos sok és darabonként 7-15 kg. sulyu holdanként 500 métermázsá termést kaptam. Eddig a nem impregnált magvakat vettem öntől, de az idén meggyőződtem az impregnált mag előnyeiről, csak azt fogom használni s másnak is ajánlani.

Erdőtelek, 1907. október 23.

Bálint Kálmán,
földbirtokos.

Váci Püspöki Uradalom Gazdasági
Intézősége, Pa.-Galambos.

Van szerencsém értesíteni, hogy a kísérlet az **impregnált** maggal igen szépen bevált, illetőleg az impregnált magnak összes előnyeiről alkalmam volt meggyőződést szerezni. Az első répavetésem az ormányos bogár teljesen tönkretette s így június 2-án kellett újra vetnem. Később került tehát a mag a földre. Az impregnált mag már a hatodik napon kikelt, jóval megelőzte a másik magot s elejétől végig sokkal szebben fejlődött, mint a nem impregnált. A különbség a szedés alkalmával lett szembeötlő, amikor is a nem impregnált magból 1200 □-ölon feleakkora termés is alig lett, mint az impregnáltból. Az egyes répák pedig igazán kiállítási darabok. A vörös mammuthrépából akárhány darabot találtam, melyeknek sulya teljesen letisztított állapotban 7½-8 kg. Az impregnált sárga eckendorfiiban 6-6½, sőt 7 kilogrammos példányok is találkoznak. Ilyeneket a nem impregnált magból származó répa között hiába kerestem.

Galambos, 1907. október 17.

Váci püspöki uradalom:
Merényi Kálmán,
uradalmi intéző.

Ma beérkezett:

Pa-Darvastó, 1908. február 24.
Tek. Mauthner Ödön urnak

Budapest.

Nem nézhetem már én sem szó nélkül ezen sok ellenhajsztát, az impregnált répamag érdekeiben.

En voltam ugyanis az, a ki kérdést tett a „Köztelek”-ben és az én kérdésekre kaptam a 88-ik számú választ, mihez most már én is bátorodom a magam tapasztalatait is megjegyezni.

Kilencz év óta kísérletezek az impregnált-féle répamaggal, 9 év óta mindig hozatok 100 kg. impregnált repamagot, melylyel minden évben 16 hold (1200 □ öles) földet vetek be és 9 év óta folyton azt tapasztalom, hogy az én répáim mindig egyenletesebben, sűrűbben és sokkal hamarabb keltek ki, mint szomszédaimnak répái, kik 8 kg.-ot vetnek ugyanannyi földbe, amennyibe én 6 kg.-ot, de nem impregnáltat, az én répáim mindig szebbek voltak és mindig hamarabb kapáltattam is, tehát ha a nagyobb termést, a mi mindig megvolt, a szomszédaimmal szemben „direkte” nem is a magnak tulajdonítom, de a korábbi és egyforma kelést határozottan a mag előnyének tudom be, minek következtében a nagyobb termés, habár indirekte is, a korai fejlődésnek tudható be.

Ezek után tehát kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy akár az impregnálás, akár a mag kiváló tulajdonsága következtében tapasztalatom és meggyőződés az impregnált répamagot mindenkor előnyben részesíteni a nem impregnálttal szemben. **Kiváló tisztelettel**
Révész Károly.

Az impregnált répamag gyorsabban kikelt és erősebb fejlődésű volt.

Augusztus elején az impregnált magból kelt repák sokkal fejlettebbek (nagyobb példányok) voltak.

A közönséges nem impregnált mag hiányosan kelt ki, a pótpalántázás a beállott tropikus szárazság végett céltalan lett. Az impregnált jobban vagyis hiánytalanul kelvén ki, termése nagyobb volt, a részelésnél dtmérve a répat, az impregnált mag javára 612 kg. esett.

En — bárhogy is vélekedjek más — az impregnált répamagnak előnyét éveken át folytatott párhuzamos termelés mellett szerzett tapasztalatom alapján rentábilisnak tudom.

Sándormajor, 1908. február 19-én
Zala-Récsé. Kherndl Imre, földbirtokos.

Utóirat. Ma mindenfelé rothad erősen a répa, belül üres lévén a tavalyi szárazság következtében. Az én répám egészen ép, igaz, hogy ebben a fajta is határoz, de mégis felemlítendő körülmény. Kherndl!

Vörös mammuth. Fekete humuszos kötött talaj. Mászt nem vettem, de a megelőző évben volt nem impregnált is és egyforma kezelés mellett az impregnált 4 nappal előbb teljes kikelésben volt.

n határozottan kijelentem sok hírnévek örvendő gazdával és a „Mezőgazdák Szövetkezeté”-vel szemben is, hogy az impregnált répamag minden tekintetben előnyben van a nem impregnált felett és én nem tapasztaltam azt, hogy az impregnált gyengébb palántát adott volna; sőt nálam még erőteljesebbek voltak.

Ez évben a késő vetés és rendkívüli szárazság dacára is kétszáz métermázsá termett holdanként. Feltűnően nagyobb hozamot eredményeztem, mint más gazdák.

Kovácsna, 1907. decz. 6.

Dr. Hadnagy Vincze, okl. gazda,
gazdasági tudósító.

Kik ajánlják?

Örömmel tudatom, hogy répamagtermésem, az itteni talajviszonyokat tekintve, kitűnően sikerült. 1 katasztrális holdon 5 kg **impregnált** oberndorfi répamag után 520 métermázsá gyönyörű répám termett. Az olvasóköri tartott gyűlésünk alkalmával, répatermelési sikereimen felbuzdulva, gazdatársaim elhatározták, hogy ezentul csakis impregnált répamagot fognak vetni.

Szentkirályszabadja, 1907. november 29.

Karsa Zsigmond,
földbirtokos

Impregnált oberndorfi. Miután mar több ízben tapasztaltuk, hogy az impregnált mag gyorsabban és egyenletesebben kel ki, mint a nem impregnált, azért most már másféle magot nem vetünk.

Dégh, 1907. december 15.

Lówy Adolf és Károly.

Impregnált eckendorfi. Tragyás fekete talaj. Egy időben vettett impregnált és nem impregnált, előbbi pár nappal hamarabb kelt ki. Az impregnáltból a termés természetesen nagyobb volt és ezen magot mindenkinek melegen ajánlhatom.

Abauj-Szinna, 1907. december 12.

Szekeres István,
tisztartó.

Sárga eckendorfi és oberndorfi. Barna kötött és homokos talaj. Gazdaságunkban csakis **impregnált** répamagot vetettünk, de más helyeken lattam nem impregnáltat egy időben vetve és mondhatom, hogy az impregnált 3-4 nappal hamarabb és egyenletesebben kelt ki. A mi vidékünkön a legjobban megfelel a sárga kerek oberndorfi répamag.

Szeszárma, 1907. december 3.

Gróf Bethlen Pál gazdasága.

Fogarassy József, gazdatiszt.

Vörös mammuth, homokos agyagtalajba vetve. A vásárolt **impregnált** répamag oly gyönyörűen és egyformán kelt és oly gyorsan fejlődött, hogy az ormányos bogár pusztításainak is kitűnően ellentállt. A szomszédjaim egyike, ki ugyanakkor vetett másféle magot, kénytelen volt kétszer vetni, oly rosszul kelt az első vetés, míg a második is lassan fejlődött.

Az idei szárazság dacára a máskor kedvező időjárással szemben az idén kat. holdankint 36 métermázsával több termett, mint a nem impregnált répamagból.

Pusztá-Kovácsi, 1907. december 16.

Márffy József.

Kossuth Lajos bodrogszözi gazdasága,
Bodrogszözdahely.

A szállított **impregnált** répamaggal a legnagyobb termést értem el, mely a következő volt: Sárga, kerek oberndorfi 1 holdon 399 métermázsá. Sárga olajbogyó 1 holdon 411 métermázsá. Vörös mammuth 1 holdon 405 métermázsá.

Bodrogszög, 1907. november 12-én.

Magyar János,
ispán.

Báró Luzénszky István uradalmi intézősége, Mór, Fehérmegye.

A nem impregnált mag **május 3-án** lett elvetve, az **impregnált** mag **június 10-én**. Az impregnált magból kifejlődött növények (dacára, hogy egy hónappal később történt a vetés) **talihaladták** a nem impregnált magból származott növényeket.

Az impregnált magból a répa szebben és gyorsabban fejlődött és jobban kiérett (mert nálunk sok répa csak fonnyadt és kényszer-érett lett a nagy szárazság miatt). Az impregnált magból 1/3-dal több termést kaptunk. Ezen évben egy alaposabb és nagyobb kiterjedésű próbát szándékozunk tenni.

Mór, 1908. január 3.

Toppler, intéző.

MAUTHNER ÖDÖN

csász. és kir. udvari
magnagykereskedése

VII. ker., Rottenbiller-utcza 33. sz. **BUDAPEST** IV. ker., Kossuth Lajos-utcza 4. sz.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

**VALÓDI
HAUPTNER**

-féle
gyomorsövek,
orrkarikák,
herélfogók,
fecskeendők,
nyirógépek,

összes
állattenyésztési
cikkek, gépek, ál-
landóan raktáron.

Árjegyzékkel kívá-
ntra készséggel
szolgálok.

„Szegecselhető „CROTALIA“ füljelző. Az orsz. törzs-
konyvi bizottság által elfogadott legbiztosabb állatfüljelző.

GEITTNER ÉS RAUSCH BUDAPEST,

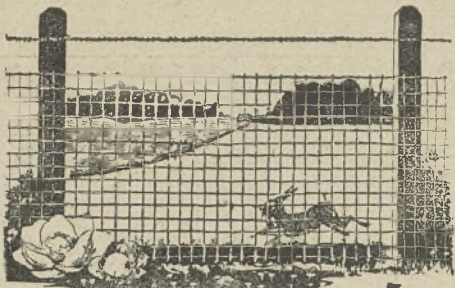
VI. ker., Andrassy-ut 8. szám.

Bámulatosan olcsó kerítések!

Hazai gyártmány!

Nem tévesztendő össze a 6 szögletes osztrák gyártmányával!

Mezőgazdák
figyelmébe!

Szőlőgazdák
figyelmébe!

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára

Budapest, VIII., Üllői-ut 48/15

ajánlja kizárólagosan **Hungária sodronyfonatát,** mint a legjobb szabadalmazott **kerítési anyagot,** mely előnyeivel fogva felülmúl minden eddig alkalmazott sodronykerítést. A szűs- s mezőgazdaságra nézve **rendkívül fontos és világszabaddalomat védett találmány előnyei: Olcsóság! Cél- szerűség és könnyű kezelés.**

Horganyozott vassodronyból készülő, (nem kell befesteni):
körülbelül 5 centiméter lyukbőséggel,

készletben: 1, 1 1/2 és 2 méter magasságban valamennyi dróterősségben,
3 méter magasságban 1 2, 1 4 mm. dróterősségben.

Sodronyerősség: 1 1 2 1 4 1 6 1 8 2 2 2 2 5 2 8 mm.

Ár □-méterenkint: 30 40 50 60 70 80 94 112 132 fillér.

Körülbelül 3x5 centiméter (hosszúkas) lyukbőséggel:

Készletben: 1 méter magasságban valamennyi dróterősségben, 1 1/2 méter magasságban pedig 1, 1 2, 1 4 mm. dróterősségben.

Sodronyerősség: 1 1 2 1 4 1 6 1 8 2 2 2 2 5 2 8 mm.

Ár □-méterenkint: 48 58 78 88 98 108 128 148 168 fillér.

Körülbelül 1 5x5 cm. lyukbőséggel:

Készletben: 1 m. magasságban 1 mm. dróterősségben ára négyzetméterenkint 82 fillér.

Körülbelül 10x10 cm. lyukbőséggel:

Készletben: csakis 1 méter magasságban.

Sodronyerősség: 2 2 2 2 5 2 8 mm.

Ár □-méterenkint: 42 47 57 67 fillér.

Csomagolásért, földadásért és kezelési költségeikért számítatik □-méterenkint 1 fillér, de egy küldeménynél legalább 50 fillér.

A horganyozott **tűskésodrony** ára (3 cm. tűsketávolsággal) méterenkint 6 fillér, melynek alkalmazásával a kerítés tetszés szerint megmagasítható.

Számos elismerésvél áll rendelkezésre!

Továbbá gyárt és szállít: kőronésges gép- és kézi sodronyfonatokat; osinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat, valamint nyaraló- és lakóházkeríté- seket erős sodronyfonat és kovásolt vasból. Föld- és kavicsrostákat, kosarakat, magtár-ablakrostélyokat, ökör-szajkosarakat, szikrafogókat, szőlőbogyózo- rostákat, cséplőgépekbe való gabonaosztályozó-hengereket stb.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás.

99602/1907. sz.

Földhaszonbérleti hirdetés.

A magyar vallásalap tulajdonát képező Püspökladány község határában fekvő:

1. Laponyág nevű . . . . . 480 ⁸⁴⁸/₁₂₀₀ hold

2. Szentágotazug nevű . . . . . 530 ⁷⁰⁶/₁₂₀₀ hold

3. Szentágota, Kerülőhalom, Nagykerülő és Nagyszék nevű, összesen együtt . 2362 ⁴⁷⁴/₁₂₀₀ hold

legelőterületnek 1908. évi november hó 1-től 1914. évi október hó 31-ig terjedő időre való bérbeadása iránt az alul- irott miniszterium IX. ügyosztályában (Vadász-utca 33. sz., III. emelet) az 1908. évi május hó 4-én délelőtt 12 óraker- zart ajánlati nyilvános versenytárgyalás fog tartatni. Az 1., 2. és 3. alatti bértárgyak külön-külön adatnak haszonbérbe és így mindegyik bértárgyra külön-külön teendő az ajánlat.

A versenytárgyalási feltételeknek megfelelően kiállit- tott írásbeli ajánlatok az alulirott miniszterium segédhiva- talának igazgatóságánál a versenytárgyalási nap délelőtti 10 órájáig nyújtandók be és az ajánlatok borítékán jel- zendő, hogy az ajánlat mely bértagra vonatkozik.

Bánatpénzül minden hold után négy (4) korona teendő le.

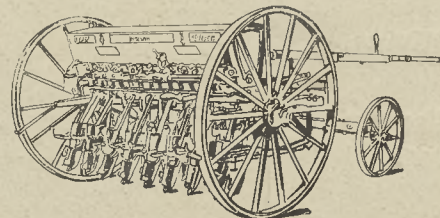
A részletes versenytárgyalási és haszonbérleti feltéte- lek a miniszterium segédhivatalának igazgatóságánál és a püspökladányi közalap. kir. gazd. felügyelőségénél a hi- vatalos órák alatt megtekinthetők.

Budapest, 1908. január hó 31-én.

A vallás- és közoktatási m. kir. miniszterium.

SZÜCS ÖDÖN

Budapest, VI., Nagymező-utca 66.

Szab. alsó- és felső-kiömlésű eredeti Pracner gyártmányu

„Kincsem”

vetőgépek, kukorica és répa vetésére legalkalmasabbak.

„Knotek”-féle arató- és fűkaszaló-gépek. Első rendű anyagból, tökéletes szerkezettel, várakozáson felüli munkateljesítmény- nyel. A continens legnagyobb aratógép- gyárából.

Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Tavaszi trágyázásra legalkalmasabb

a **CSÉRY-féle szemét-trágya,** mely a legolcsóbb **phosphort,** kálit és **nitrogént** tartalmazó **természetes trágya.** Az **istállótrágyát** tar- talomban és hatásban **jóban felülmúlja.** Rövid idő alatt **rengeteg nép- szerűségre** tett szert. Ismertetések, analízisek és árajánlatok kaphatók a köz- ponti eladási

telepen: **BAYERTHAL és LEVY** cégénél, Budapest, V., Bálvány-utca 26. sz.

Kocsigyártás.

Budapesti kovács- és kocsigyártó-
ipartestület védnöksége alatt álló

Kocsi Árucsernok Szövetkezet

BUDAPEST, VII. kerület, Rákóczi-ut 72. szám.
Magyarország legnagyobb kocsi-raktára.

Eladó peronospora-mentes magburgonya.

A mikosdi uradalom eladásra bocsájta az alanti — importált mag után termelt, kézzel válogatott — burgonyafajokat, métermázsánként 7 koronáért ab Zalabér állomás, vevő által franco állítandó zsákokban, 1908. tavasszal szállítva, 200 kilogrammos legkisebb mennyiségben.

Professor Märoker: Fehér húsu, magas keményítő tartalma, bő termő.
Woltmann: Vörös színű, nagyon keresett faj ipari czélokra.
Industrie: Sárga húsu, ugy ékezesi, mint ipari czélra nagyon alkalmas faj.
Up to date: Igen keresett fehér húsu burgonya, nagyon bő termő, ékezesi czélra a bécsi piacon nagyon keresett.
Cymbal: 3 órán érő, sárga húsu, bő termő ékezesi faj.
Ascher, P. Krüger és Weisse Königin: Mindhárom faj ugy ékezesi, mint ipari czélra nagyon alkalmas.
Eigenheimer, Avenier: Hollandi tenyésztések, korai, sárga húsu; továbbá az ismert **Magyar Kincs** fajtát, mely 1906-ban Agnollitól hozott eredeti mag termése, bő termő, magas keményítő tartalommal, ugyszintén **Agnelli Pannoniája**, sárga húsu, korai.

Előjegyzéseket a vételár 20%-ának beküldése mellett elfogad:
Uradalmi intézőség Mikosd puszta, var Zalabér.

A gazda

tizparancsolatja

szép nyomással, ingyen kapható minden kereskedőnél vagy levélbeli kérvényre ingyen és bérmentve postán, Ubald v. Trnkóczygyógyászertől Laibach, Krain, Ausztria.

Polgár Sándor

m. kir. szabad. nyert orvosi mű- és kötszerész

BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 50. sz.

Legelőnyösebben beszerezhetők orvosi, sebészi és betegápolási eszközök Gummiárak, Suspensorium, Irrigator fecskék stb. legújabb találmányu cs. és kir. szabadalmazott Polgár-féle sérvkötők, has- és köldök-kötők. — Valódi francia különlegességek (óvszerek). Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve. (Fenti címre ügyelni tessék.)

Utánzás ellen védve 16302. sz. a.

NINCS

többé a szállítás miatt megsavanyodott tej.

3—4 C° mélyre hűtéssel, só nélkül, az uj, önműködő, bármely csőhűtőhöz kapcsolható, mélyen hűtő generátorral.

Jurányi és Wolfram

tejgazdasági eszköz gyár
Wien, XX/2., Pasetti-Strasse 29-31.
Végállomása a villamos vasutnak, Dresdnerstrasse.

Gróf Teleki Árvéd

drassói uradalmában, posta **Koncza**, kaphatók:

Magyar bikák, igavonó ökrök, magyar üszők, polandkína kanok, olaszemdeni gunarak, pekingi gácsérok, bronz pulykakakasok. Lámpanélküli keltetőgépek. Fenti baromffajok tojásai. Pernaui lenmag. Székely, putyi, prairie tergeri, óvári, **oberndorfi** takarmány-**tepamag**. szil-, sorfák. Disz-sorfák.

FISCHER és TSA NAGYENYED

FA- és SZŐLŐISKOLÁK

150.000 Gyümölcsfa csemete. 1.000.000 Gyümölcsfa-alany. 1.000.000 Élő sövény csemete sétányfák, díszcserjék, tülevelűfák, rózsák stb.	1.000.000 szőlőoltvány. Európai és amerikai sima és gyökéres vessző. Különlegesség: Csemegeszőlőoltványok.
---	---

120 kat. hold művelési terület. Arjegyzék ingyen.

30.000 Kiváló szép beszteczeli és boszniai szilvafa csemete.

BÁRDOS és BRACHFELD

műszaki és villamossági vállalat

BUDAPEST

VI., Gyár-utca 23. szám.

Villamossági osztály:
Villamos világítási és erőátviteli telepek, kastélyok, gazdaságok, gyárak, malmok, fűrésztelepek és községek részére.

Ajánlat ingyen és bérmentve.

Nagy uradalom

okleveles v. főtisztje jutányos feltételek mellett elvállalja:

gazdasági üzentervek reális jövedelmezőségi alapra fektetett kidolgozását, gazdaság felügyeletét és ellenőrzését, számvitel berendezését és azok rendszeres vezetését, mezőgazdasági gyárüzemek berendezését, kezelését és hasznosítását, tehenészet berendezését, tejtermékek értékesítését, hizlalni való tarka és jármos ökrök, tejső tarka tehenek beszerzését, erdők kezelését és kihasználását. Birtok-becslési, bérleti és hitelügyekben eljár. Szíves megkeresések „Teljes garancia 1183.” alá a kiadóba kéretnek.

270/908 szám.

Földbérleti hirdetmény.

Temesvármegye Oh.-Forgách és Dragojest községek határában fekvő, a magyar vallásalap tulajdonához tartozó, 632⁵¹⁶/₁₀₃ hold kiterjedésű **mezőgazdasági tagbirtok** a buziás-fürdői kir. közalap. gazd. főtiszttség hivatalos helyiségében **1908. évi márczius hó 19-én d. e. 11 órakor** megtartandó nyilvános szóbeli árveréssel megkötött zárt ajánlati versenytárgyaláson 1908. évi október 1-től 1920. évi szeptember 30-ig terjedő 12 évre **haszonbérbe fog adatni.**

Erről az érdekeltek azzal értesítettek, hogy a sajátkezüleg kiállított vagy két tanu előtt aláírt s 1 kor. bélyeggel ellátott ajánlatokban a bérösszeg szám- és írásban is feltüntetendő s kijelentendő az, hogy a bérleti feltételeket ismerik s azoknak magukat alávetik. Az ajánlatokhoz 1264 kor. bánatpénz esatolandó akár készpénzben, akár óvadékképes értékpapirban s a szóbeli árverés megkezdése előtt kell letenni. Táviratban tett, későn érkezett vagy jogérvényesen ki nem állított bér ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlattevők közötti szabad választói jog a vall. és közoktatási m. kir. miniszteriumnak fenntartatik.

A részletes haszonbérleti versenytárgyalási feltételek a vallás- és közoktatási miniszterium IX. ügyosztályában s a buziás-fürdői kir. közalap ker. főtiszttségénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Buziásfürdő, 1908. évi február hó 10-én.

A m. kir. közalap. ker. gazd. főtiszttség.

„Wellkomme“ vető-zab

a legbőtermőbb és legnehezebb fehér kiváló minőségű zabfaj, nagyon igénytelen, jó és puha takarmány szalmája meg nem dől. — Ára, vevő által bérmentve küldött zsákban (Csempezkopács, Máv. vagy Dömötői déli) vasutállomásra szállítva, 100 kilogrammonként 500 kilogrammon felül 20.— korona, 500 kilón alul 24.— korona.

Megrendelések intézendők: „Gazdasági intézőség“ Nemeskoltá, Vas megye, u. p. Csempezkopács.

Kívánatra minta bérmentve küldetik.

Gőzekék, uti mozdonyok, cséplőgépek hajtásához.

Felvilágosítás- és szakszerű utasítással szolgálunk. Szíves megkeresések: Zentral-Direction der Österreichischen Berg- und Hüttenwerks-Gesellschaft Teschen, (Osztrák Szilézia) vagy:

Az Osztrák Bánya- és Kohászati Társaság Magyarországi Képviseletéhez Budapesten, IX. kerület, Üllői-út 25. szám (Köztelök) földszint 3. szám kéretnek.

100 pár díszlőszerszám.

Mell- és kumet, ezüst- és aranydíszítések, mindenféle munkaszerszámok, gazdasági pokróczok, lótakarók, régi és új esőköpenyek, halinacszmák, zöld munkászsubbonyok, mindenféle uniformisok, livrék, férfi-, női- és gyermek-nyergesek, régi és új fegyverek, kardok és puskák, tűzálló kasszák minden nagyságban, kézi vaskazetták, másoló prések, gyepelőszárak, Candage-ok és mindenféle hasonló szerszámok olcsóbban mint bárhol kaphatók.

Wien, IX., Trödlerhalle 105. — Telefon 20.745. — A küldemény utánvétellel eszközöltetik. Nem alkalmas tárgy kicseréltetik.

Nincsenek többé állatjárványok és állatvesztések. Tiszta, világos lakások és istállók. Semmi nyugtalanítás többé a marhának.

Ezen és egyéb előnyöket eléri Ön kevés fáradsággal, ha Ön a meszeléshez, fertőtlenítéshez, kátrányozáshoz, karboliumozáshoz stb. STEPHAN

„FIX“

készüléket igénybe veszi. Ezen gép ára gyorsan megtérül bebizonyíthatólag, mert 90%-át megtakarítja a munkabérnek és anyagnak stb., összehasonlítva a kézi meszelő munkaköltségével. Kétféle referenciák a föld minden részéről. A legnagyobb kitüntetések. Kérjen 246. sz. a. árjegyzéket.

Rudolf Krása, Wien, VII., Kirchengasse 37.

Eladó szőlőoltványok.

I. osztályú gyökeres Riparia Portalis és Rupestris Monticola alanyra oltott kitűnő borsajták ezre 180—200 korona és kiváló csemegefajták ezre 200—500 korona, dus gyökézzel és igen szép hajlítással. Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Schmidt Mátyás, Erzsébet szőlőoltványtelep tulajd. Bogáros, Torontálmegeye.

Malomjártat

26 ezolós 16 kövel, fa-fog hajtással és 6 lóerős Róck-féle járgány, jó karbaa mindkettő, 300 koronáért eladó ifj. Faragó József földbirtokosnál Kossuthfalván (Bácsmegeye).

Tenyésztojások.

Szabadban tenyésztett fekete amerikai Minorák a 6000 márkáért Amerikából importált „Champion Victor“ kakas és kitűnő tojók származékai, gyönyörű óriás példányok. Megtermékenyítés és frissességért kezesség vállalatik. Darabja 50 fill. Vodička Tobitschau (Mähren.)

Legtermékenyebb, rendkívül jó tulajdonságai következtében Európa minden országában terjedő, magyar származásu, gazdasági akadémiák, gazdasági tanintézetek, kísérleti állomások által, úgy hazánkban, mint külföldön kipróbált és legjobb fajú burgonyának elismert nemes burgonya új fajok a következők:

Agnelli-féle „Magyar Kincs“ EREDETI burgonya ára: 100 kg.-ként 14 kor; 50 kg.-ként 8 kor.

Agnelli-féle „Pannónia“ EREDETI burgonya ára: 100 kg.-ként 16 kor; 50 kg.-ként 9 kor.

Agnelli-féle „Hungária“ EREDETI burgonya ára: 100 kg.-ként 20 kor; 50 kg.-ként 11 kor., ab itt vasuti állomás.

Nagyobb vételnél kedvezményezett árban. Kapható létesítjénél:

Agnelli József piébánosnál Csári, Nyitramegye.

Vetőmag eladás!

A baranyaszentlőrinczi uradalomban eladandó fajtisza

Canadai vetőzab, 100 q megrendelésnél q-ként 17 kor., kisebb tételekben q-ként 18 kor. árban.

Vauriac takarmány répamag q-ként 60 K árban.

Richardson-Chewalier és Oregon

tavaszi árpa q-ként 20 kor. árban ab Eszlőrincz állomás, vevő zsákjaiban vagy önköltségen felszámítandó zsákokban szállítva.

— Megrendelések intézendők az urad. számtartóshoz Baranyaszentlőrinczre.

Uradalmakban,

gazdaságokban elhullott állatok bőreit, u. m. marhabőröket számbőrnek, ló- és csikóbőröket kocsifedél, illetve ülésbőrnek, disznóbőröket nyereg vagy ülésbőrnek teliben, esetleg jutányos díjért Marsal János

timár iparos

Szarvas, Békésmegeye.

Eladó vetőmagzab.

A mikosdi uradalom eladásra bocsátja az alanti eredeti utántermésű vetőmagzabokat, métermázvánként 21 koronájával ab Zalabér állomás, vevő által ranco állítandó zsákokban, 1908. tavasszal szállítva.

Duppau, Milton, Ligovó, Leutewitz.

Előjegyzéseket a vételár 20%-ának beküldése mellett elfogad:

Uradalmi intézőség, Mikosd-pusztá, per Zalabér.

Muraközi nóri fajlovak (hidegvérűek).

A t. cz. földbirtokosok, uradalmak és mezőgazdák szíves figyelmébe ajánlom magamat a valódi

muraközi nóri fajlovak,

u. m.: igás, anyakanczák, tenyészcsikók és apamének vételnél, melyet én az első kézből direkt a paraszt tenyésztőtől bárkinek igen szolid feltételek mellett segédkezem beszerezni. Elsőrendű referenciák. Vásárok jegyzékével készséggel és díjta- lóvásárló ügynök lanul szolgálók. Hoffmann Lipót Csáktornya Muraköz).

Birtokosoktól és uradalmaktól számos elismerés.

Magas csiraképeségű

Erdészeti, gazdasági, gyümölcs- és fűmagvakat; erdei és sövénycsemetéket; diszfenyőket, sorfákat; gyümölcsfákat és vadonczokat; Fajburgonyát 100 legjobb fajban legjobb minőségben szállít:

FARAGÓ BÉLA

cs. és kir. udvari szállító

Zalaegerszegen.

Árjegyzék ingyen és bérmentve!

Egy budapesti nagy gazdasági gépgyár kereskedelmi irodájában

gyakornoki állás

van üresedésben. Megkivántatik nagy szorgalom és legalább a magyar és német nyelv tökéletes tudása. Pályázatnak 20—22 éves, jó családból való, teljesen egészséges keresztények. Előnyben részesülnek, akik gazdasági tapasztalatokkal bírnak. Az állás egyelőre kezdő fizetésű, de bevalás esetén biztos jövő.

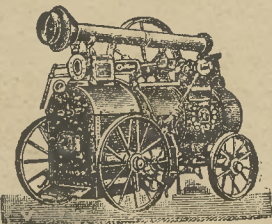
Ajánlatokat Mosse Rudolf hírdetési irodája Budapest „Sz. A. 2332“ czim alatt továbbít.

Eredeti Hanna vetőárpat

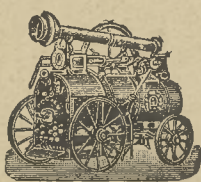
ajánl Fr. Vodicka földbirtokos, Smritz i. d. Hanna, Mähren.

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR RÉSZV. TÁRSASÁG BUDAPEST, KÜLSŐ VÁCZI-UT 80.

A m. kir. államvasutak gépgyára gépeinek eladása. Mindennemű gazdasági gépek.

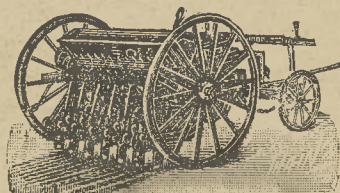
Csereszlepek költetnek.

Jól javított cséplőkészletek.

Gépjavitások elfogadtatnak.

Kizárólag fajtisztá őszi szedésű, tehát fagymentes, továbbá jégverés-mentes anyagot ajánlok vételre!!!
 Készlet gyökeres csak 120.000. Árjegyzék bárkinek kívánatra küldetik bérmentve! **Sima készlet 3 millió.**

Kivonat MICHL ISTVÁN tata-tóvárosi immunis mintaszőlőtelepe árjegyzékéből:

A szőlőfaj neve	Gyökeres		Sima		A szőlőfaj neve	Gyökeres		Sima		A szőlőfaj neve	Gyökeres		Sima	
	száza	ezre	száza	ezre		száza	ezre	száza	ezre		száza	ezre	száza	ezre
BORFAJ:					CSEMEGEFAJ:									
Overni hamvas ... fehér			1.50	12.	Merlott ... feketé			0.60	4.	Muscat Hamburg ... feketé			2.	15.
Budai zöld			0.60	5.	Nagy Burgundi 2 éves	2.20	20.	0.70	4.50	" Madersfield c.			1.80	12.
Burgundi			0.80	5.50	Oportó			0.70	5.	Augustana ... fehér			2.50	10.
Erdei (fehér bakar)			0.80	5.50	Othelló			0.80	5.	Calábriai			2.	15.
Erdélyi leányka			1.50	12.	Vegyés borfaj 2 éves	2.	18.	0.60	3.50	Csaba gyöngye 10 db si. 2.50 frt			20.	100.
Ezerjő			0.50	4.50						Damaskusi ... fehér			2.	15.
Fehér Bogdányi dinka			0.80	6.						Ezredéves emlék			3.	20.
Furmint			0.60	5.	Chass. blanc, croquant fehér			0.80	5.	Ferdinand Lessops			2.	15.
Hárslevelű val. Hegyaljai			0.80	5.	" corneille blanc			1.20	8.	Genauí óriás			1.50	10.
Járdovány			0.80	6.	" Fontainebleau			1.20	8.	Kecskececs			1.50	8.
Juhfajok					" musc. Gama Drome			1.50	10.	Kossuth Lajos				
Mézes 1 éves	2.	18.	0.50	4.50	" musc. d' St. Fiacre			1.80	12.	Madelaine angevine			1.	6.50
Mirkovácsi			1.20	8.	" de Nantes			1.80	12.	" royal				
Mustos Kadarka			0.60	4.50	" Napoleon			2.	12.	Malaga			2.50	20.
Olasz rizling			0.50	3.50	" Vibert			1.50	10.	Molinet (homok király)			2.	15.
Rajnai Rizling			0.70	5.	" Fontain. rouse v. piros			1.80	12.	Passatutti			1.	7.
Rakk			0.60	5.	" rouge s.			1.20	8.	Precoce de Malingre				
Sárfehér			0.60	5.	" Imperial rouge			1.50	10.	Szemendriai			1.80	10.
Sauvignon			0.70	5.	" Negropont			1.50	10.	Bronners szőlő vil. piros			1.80	10.
Semillon			0.70	5.	" Ronsard vil.			1.80	12.	Kecskececs söt.			1.80	12.
Szerémi zöld 1 éves	2.	18.	0.60	5.	" tokay angevine v.			1.80	12.	Malaga rosca vil.			2.50	20.
Szlankamenka			0.80	6.	" rouge croquant s.			0.80	6.	Malakoff Ossum söt.			3.	20.
Zöld Sylváni 1 éves	2.	18.	0.80	5.	Muscat Alexander ... fehér			0.80	6.	Rosa minna di Vacca			1.80	12.
Bogdányi dinka piros					" Caminada			2.50	20.	Dodrelábi ... feketé			1.20	8.
Kövidinka			0.60	5.	" candia			2.50	20.	Izabella			1.20	8.
Szlankamenka piros			1.80	10.	" croquant			1.80	12.	Malaga kék			2.	15.
Tramini			1.50	12.	" dr. Rob. Hogg			2.20	15.	Ökörszem			1.20	8.
Veltelini			0.60	5.	" Escholata sup.			4.		Olivette nouve			1.80	12.
Vörös dinka					" Lahnes Perfect.			5.		Trollingi			1.50	10.
Alicante boucnet ... feketé			0.70	5.	" Lunel			1.	6.	Vegy. csemege exquisit fajok	5.	35.	2.	15.
Aramon	2.20	20.	1.	8.	" Ottonel			1.80	12.	" kiváló jó } 2 éves	4.	25.	1.50	10.
Carbenet			0.60	4.	" Pansée			2.50	20.	" chasselas fajok			1.	6.
Kadarka nemes			0.60	4.	" di Corail vil. piros			1.50	10.	Rip. portalis I. oszt.	2.50	22.	1.40	12.
			0.60	4.	" frontignen rouge sötétpir.			1.80	12.					

MEGJEGYZÉS. Mindazon küldeményeket, melyek a 60.900. sz. miniszteri rendeletnek meg nem felelnek, kötelezem magam legott saját költségemre visszahozatni s a megrendelő által kifizetett összeget megtéríteni. Fenti árak csomagolás nélkül értendők, melyért csupán saját kiadásaim számítom fel. A vesszők fajtiszták, szokványminőségűek, peronospora, oidium és jégverésmentesek, őszi szedésűek. Megrendeléshez 1/3 előleget kérek. — Telepem: Bécsben, Budapesten, Prágában, Szegeden, Párisban, Pozsonyban, Ostendében elsőrendű érmet és Ostendében még királyi kitüntetést „koronás arany érdemkeresztet“ nyert. — Több ezer elismerőlevél tanuskodik, többek közt állami, főhercegi és temérdek uradalmi telepekről is — a pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról.

Vétel és kölcsön, új és egyszer használt

ZSÁK PONYVA

mag-gabona-burgonya-faszén-gyapju- kazal-repeze-behordási-rostaalj-waggon

Szőlőkötöző fonal, csomagoló vászon, kötelek, zsák-zsinegek, lópokróczok, HUNGARIA kettős kézi kévekötelek favéggel.
NAGEL ADOLF Budapest, Arany János-utca 10.
 Zsák- és ponyvagyar, kölcsönintézet. Vétel, eladás és cserélés.
 Sürgőnyczim: NAGELA BUDAPEST. Vidéki telefon: 35-92.

ACZÉL EKÉK.

Ajánlom a legjobban bevált szerkezetű, teljesen aczélananyagból, pánczél aczél kormányokkal, tégely-aczélból készült ekéfejjel

egyes egytetemes és többvasu ekéimet,

valamint talajmivelő eszközeimet teljes szavatossággal olcsó ár és kedvező feltételek mellett.

Bächer Rudolf kizárólagos ekegyára.
 Magyarországi vezérképviselő **SZÜCS ZSIGMOND Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.**

Mielőtt vetőgépet vesz, érdeklődjön az

„UNICUM DRILL“

vetőgépek iránt gazdatársainál. Ezen vetőgép az egyedüli, melylyel sík és hegyes talajon egyenletesen lehet vetni, mely a magot nem sérti és szabályosan elosztja. Több mint 26.000 darab ily vetőgép van az egész világon elterjedve, melyekről ezer és ezer elismerő nyilatkozat áll a t. gazdaközönség rendelkezésére.

MELICHÁR FERENCZ kizárólagos vetőgépgyára.
 Magyarországi vezérképviselő:
Szücs Zsigmond.
 Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Gőzmívelés.

== Nagyobb területek szántását gőzekével ==

hajlandó vagyok elvállalni; épügy

mélyrigólozást szőlő-telepítésekhez.

Érdeklődők kéretnek, hogy alanti címemhez forduljanak:

WOLFF ERNŐ gőzszántási vállalkozó
Budapest — Kelenföld.

Mindenféle

Szivattyúk

házi és nyilvános használatra, gyári és ipari célokra.

Vas- és ólomcsövek bármely nagyságban.

ISTÁLLÓ-VEZETÉKEK.

Mérlegek

legújabb és javított rendszerűek.

Szivattyúk és Mérlegek

tejgazdasági üzemekre kaphatók:

W. GARVENS

Központi és
főiroda: „Garvenswerke” Bécs II.,
Handelsquai 130.

Mintatelep: Wien I., Schwarzenberg-Strasse 6.

Arjegyzékek díjtalanul és portómentesen küldetnek.

Jutalmazó mellékipar gazdák számára

Homokból és cementből mindenki szakismeret nélkül előállíthat homoktégelákat, cement-födélcserepeket, csöveket csatornázásra, alagosövezéseket, padlólapokat, itató vályukat stb. **Felette egyszerű gyártás kipróbált gépeinkkel és formáinkkal.** Kívánatra ingyen küldjük 84-es számú árjegyzékünket. Könnyen érthető használati utasítást minden géphez adunk. Üzem berendezéshez oktatót küldünk, kívánatra állandóan is. **Levelezés magyar nyelven.**

Különlegességi gépgyár homok értékesítésére

LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. Gaspary & Co.

MARKRANSTÄDT bei Leipzig.

Homokvizsgálat, próbatfeldolgozás, minták ingyen.

Legnagyobb gyár
a maga nemében

270 munkás
95 szabadalom stb

KLINGER HENRIK

(Gyártelepek: Első magyar vitorlavászon-, len- és jutaárugyár Pozsonyban. Házi-ipar-vállalat Liptószentmiklóson. Székely szövőgyár és házi-ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.)

Raktár:

Budapest, V., Szabadság-tér 11.

Ajánlja készítményeit, u. m.

lisztes, korpa- és gabona-**ZSÁKOKAT**

lenből, kenderből és jutából, varrással vagy varrás nélkül. Továbbá **vizmentes ponyvákat** gépekre és kazlakra, **nyers szekér- és repceponyvákat, nyers és ruggantázott kender-tömlőket**, vízvedreket, vizmentes lótarakókat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

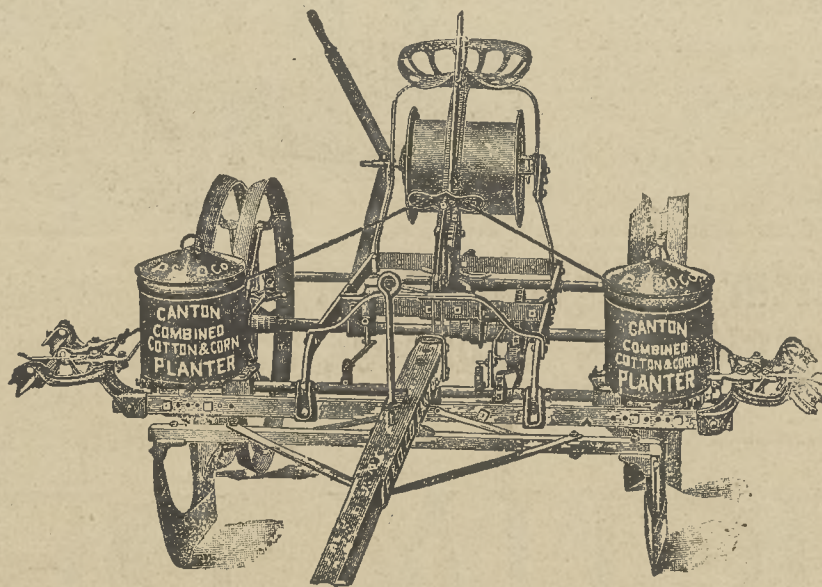
TENGERI ültetése NÉGYZETBEN

„Senior”

automatikusan 24—28—32 angol hüvelykben négyzetben ültet, kívánság szerint 2—4 szemet fészkenként.

„Senior”

megkivánt mélységben egyformán ültet, minden fészket betakar, minden fészeksort két oldalt meghengerel.

„Senior” tengeri-ültetőgép
autom. négyzet-ültetőkészülékkel.

„Senior”

munkaképessége sorköz és táblahossz szerint, napi 7—10 m. hold egy pár könnyű lóval és egy kocsissal.

„Senior”

magyar gazdaságokban 1907. évben körülbelül **200 példányban** kitűnő eredménnyel dolgozott.

Referenciák:

Főhercegi uradalom, Főherceglak.
M. kir. gazd. akadémia, Debreczen.
Ungar Lajos urad., Ómoravicza.
Deutsch Sándor gazd., Valkány.
báró Podmaniczky Endre urad., Kelebla.
báró Hammerstein R. urad., Pusztasári.
Gyulai Gaál Rezső, Mozsor.

Mc Cormick Harvesting Machine Comp.
Chicago, U. S. A.

Magyarországi igazgatósága és főraktára:

Budapest, V., Alkotmány-u. 12.

Referenciák:

gróf Eitz-féle urad., Vukovár.
gróf Teleki Arvéd urad., Drassó.
báró Kemény József urad., Marosnémeti.
gróf Andrássy Sándor urad., Szigetvár.
Csókai uradalom, Csóka.
Plukovits József gazd., Gsantavér.
Deutsch Adolf gazd., Nagybogdány.
Gergely Károly gazd., Gyömrő.